A JEWISH
CANADIAN
DAILY
Circulated
All Over
Canada
And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער
אידישער זשורנאל

CANADA

לעזט אונזערע
קלאסיפייד
אדווערטייז־
מענטס

VOLUME IV No 2[illegible] Toronto Sunday April 28 1918 ט״ז אייר פ׳ בהר ־ בחקותי תרע״ז. זונטאג דעם 28־טער אפריל, 1918. PRICE TWO CENTS

A S Freidus
c/o The New York
Public Library
476 Fifth Ave.

באציהונגען צווישען האלאנד און דייטשלאנד זעהר ערנסט

דייטשלאנד האט געשטעלט האלאנד פינף פאדערונגען—אלע אורלויבען פון דער האלענדישער ארמיי אבגעשטעלט

גרויסע שלאכט קומט יעצט פאר אינ׳ם איפר געגענד

האאג, אפריל, 27.

דער הויפט קאמאנדיר פון דער האלענדישער ארמיי און פלאט, האט צייטווייליג אבגעשטעלט אלע אורלויבען, וועלכע פלעגען געגעבען ווערען צו סאלדאטען און אנדערע ארמיי מענשען.

דיזע בעקאנטמאכונג איז געקומען נאך דעם, ווי דער האלענדישער אויסלענדישער מיניסטער האט ערקלעהרט, אז די בעציהונגען צווישען האלאנד און דייטשלאנד זענען זעהר שארף.

חוץ דעם איז אויך אבגעהאלטען געווארען א וויכטיגע פאליטישע בעראטהונג צווישען פרעמיער, דעם אויסלענדישען מיניסטער, און די פעהיגערענע פאליטישע פיהרער.

אין דיפלאמאטישע קרייזען רעדט מען, אז דייטשלאנד פאדערט פון האלאנד פיער זאכען, און צוזאמען מיט דיזע פיער פאדערונגען קומט נאך א פינפטע, זעהר א וויכטיגע.

לאנדאן, אפריל, 27.

דער ראטערדאמער קארעספאנדענט פון דעם היגען „דיילי טעלעגראף" מעלדעט, אז ווי ער פערשטעהט, האט שוין די האלענדישע רעגירונג אנגענומען געוויסע מיליטערישע מיטלען.

די טעגליכע דייטשע צייטונגען, וועלכע קומען אן אין האלאנד, האלטען אין איין מוסר׳ן די האלענדער פאר זייער שטעלונג. די בערלינער „טעגליכע רונדשוי" ווארענט אפילו, אז האלאנד זאל זיך אויסהיטען פון ווערען א צווייטע בעלגיען.

דייטשע סאלדאטען אהן עסען

לאנדאן, אפריל, 27.

דייטשע געפאנגענע, וועלכע זענען פערנומען געווארען אינ׳ם געגענד פון לים דערצעהלען, אז פאר די לעצטע דריי טעג האבען זיי ניט געהאט וואס צו עסען, צוליעב דעם וואס די ענגלישע ארטילעריע האט געשטערט דאס צופיהרונג פון „סורפלאים".

פראנצויזען און ענגלענדער אטאקירען

לאנדאן, אפריל, 27.

פראנצויזישע און ענגלישע טרופען האבען נעכטען אנגעפאנגען א רייהע קאנטער־אטאקעס געגען די דייטשע ליניען צווישען ווילערס און ברעטאנעי, צום דרום פון ליוס, און דיזע אטאקעס האבען זיך איינגעגעבען, טראץ דעם, וואס די דייטשען האבען עס בעגעגנט מיט א שארפען ווידערשטאנד.

דיזע אטאקעס וועלכע קומען פאר אין דעם שטח ארום אמיען, און וועלכע האבען זיך געענדיגט מיט דעם, וואס דער פערלוירענער באדען איז צוריק אבגענומען געווארען, איז דער אנפאנג פון א נייער וויכטיגער שלאכט.

די לאגע איז דא גלענצענד, דערפאר אבער איז זי ניט אזוי גוט אין צפון, און איפר איז דאחטען יעצט אין געפאהר. די דייטשען האבען פערנומען מאנט קעמעל און א רייהע דערפער, און ווי בערלין מעלדעט, האבען זיי אויך פערנומען 6.500 געפאנגענע, מעהרסטענס פראנצויזען.

די לעצטע בעריכטען מעלדען, אז די דייטשען פיהרען יעצט אן א שטארקע אפענסיווע אויף דער ליניע ארום דעם איפר־קאמינס קאנאל.

ווי־וויליאם פהיליפ סימס, א צייטונגס־קארעספאנדענט מיט דער ענגלישער ארמיי מעלדעט, האלטען די דייטשען אין איין שיקען פערשטארקונג קיין פלאנדריען, וואו זיי ווילען אנווענדען אלע כחות, אבי צו פערנעהמען די בערג ארום דער ענגליש־פראנצויזישער ליניע.

אין דעם ערשטען טאג פון דער אטאקע, האט הינדענבורג געגען דיזע פאזיציעס ארויסגעשיקט אכט דיוויזיעס (96 טויזענד מענשען), וואס דאס צייגט אז דייטשלאנד וויל דא ברעכען די ליניע אום יעדען פרייז.

שיקזאל פון איפר אפהענגיג פון דער יעצטיגער שלאכט

פ. איי. מעקענזי, דער ספעציעלער קארעספאנדענט פון דער היגער „סטאר" טעלעגראפירט, אז אין דער שלאכט וואס קומט יעצט פאר ארום מאנט קעממעל, וועלכען די אלייאירטע ווילען אבנעהמען, איז אבהענגיג דער שיקזאל פון איפר, און אויך א גרויסער טהייל פון דער צפון ליניע.

לאנדאן, אפריל, 27.

די פאזיציעס פון לאקר ביז לא קליט, מערב פון מאנט קעממעל זענען צוריקגענומען געווארען פון די פראנצויזען, און די אוואנסירונג פונ׳ם שונא איז אבגעשטעלט געווארען אויף אלע פונקטען.

„קאנסקריפשאן" פון אירלאנד היינטיגע וואך

לאנדאן, אפריל, 27.

ווי עס ווערט מיטגעטהיילט צו דער „סענטראל ניוס" פון דאבלין, וועט נאך היינטיגע וואך ארויסגעגעבען ווערען דער „ארדער אין קאנסיל", וועגען איינפיהרען „קאנסקריפשאן" אין אירלאנד.

ענגלישער שפייז קאנטראלער רעזיגנירט

באראן רהאנדא, האט רעזיגנירט פון זיין אמט, אלס שפייז־קאנטראלער פון ענגלאנד, אן אמט, וועלכען ער האט אנגעהאלטען פאר די לעצטע צעהן חדשים.

זאמלען נייע כחות

מיט דער בריטישער ארמיי אין פראנקרייך, אפריל, 27.

גענעראל פאן ארנים, דער קאמאנדיר פון די דייטשע טרופען אינ׳ם איפר געגענד האט לעצטע נאכט אבגעשטעלט זיין „דרייוו" ארום מאנט קעממעל, אום אנצוזאמלען כחות פאר א נייע אפענסיווע.

די דייטשע ארטילעריע זעצט אבער פאר איהר טהעטיגקייט.

דער סטייט דעפארטמענט אינטערעסירט זיך מיט דער אידישער קאמיסיע אין פאלעסטינא

וואשינגטאן:

דער סטייט דעפארטמענט צייגט ארויס גרויס אינטערעס פאר אלע נאכריכטען, וואס קומען וועגען דער אידישער קאמיסיע אין פאלעסטינא, און וועגען די אידישע אפיסעס, וואס זיינען געגרינדעט געווארען אין ירושלים און אין תל־אביב.

גענויע ערקלעהרונג פונ׳ם מיליטערישען דעפארטמענט וועגען דעם אמענדמענט צום קאנסקריפשאן געזעץ

צוליעב דעם נייעם אמענדמענט צום קאנסקריפשאן געזעץ איז אריינגעבראכט געווארען זעהר פיעל צומומעלקייט אין די מוחות פון די וועלכע פאלען ארונטער אונטער׳ן געזעץ. און דער מיליטערישער דעפארטמענט האט געפונען פאר נויטיג ארויסצוגעבען א גענויע ערקלעהרונג וועגען דעם ווער עס איז מחויב אויסצופאלגען דאס געזעץ און ווער ניט.

לויט דעם נייעם אמענדמענט ווערט יעדער 19 יאהריגער יונגערמאן וואס איז געבוירען געווארען ביז דעם 13־טען אקטאבער 1897, אויב ער איז ניט פערהייראט אדער אן אלמן אהן קינדער, פערעכענט צום ערשטען קלאס און דארף זיך מעלדען אויפגענומען צו ווערען אין דער ארמיי, באלד ווי די פראקלאמאציע וועט ארויסגעלאזען ווערען איינרופענדיג דעם גענאנטען קלאס. אבער דערווייל איז די פראקלאמאציע נאך ניט אבגעדרוקט. עס ווערט אבער אויך פערשטאנען דאס 19־יאהריגע בחורים וועלען זיך בלויז דארפען רעדזשיסטרירען און ניט געהען אין דער ארמיי.

צווייטענס, אלע יונגע לייט אין עלטער פון 20, 21, 22 און וועלכע זענען נאך ניט אלט קיין פולע 23 יאהר, און וועלכע האבען פריהער געהאט געקראגען עקזעמפשאנס, זענען איצט זייערע עקזעמפשאנס בטל געווארען.

וואס אנבעלאנגט אזעלכע יונגעלייט פון זעלבען עלטער אבער וועלכע זענען ניט אין דער ערשטער קאטעגאריע, דארפען זיי זיך אויפפיהרען אויפ׳ן פאלגענדען אופן:

די „בי" קאטעגאריע ווערט שוין איצט איינגערופען. עס איז אבער אויך מעגליך דאס מען זאל אזעלכע איינגערופענע ערלויבען צו ערשיינען פאר אן עקזעמפשאן טריבונאל, אויב זיך ווילען דאס פערלאנגען.

די אנדערע קאטעגאריעס, „סי" און „די" וועלען ערלויבט ווערען צו פערבלייבען אין דער היים ביז זייער קאטעגאריע וועט גערופען ווערען. די פינפטע קאטעגאריע איז אין גאנצען אונפעהיג און זענען דערפאר פאלשטענדיג פריי פון אירגענד וועלכער פליכט.

וואס אנבעלאנגט מענער פון 24 יאהר און עלטער וועמען מען האט פריהער בעוויליגט עקזעמפשאן מעגען זיי זיך בענוצען מיט זייער פריווילעגיע אויף דער גאנצער צייט וואס זיי האבען געקראגען אדער ביז עס וועט ארויסגעלאזען ווערען א נייע פראקלאמאציע.

פארמערס פון דער ערשטער קאטעגאריע האבען אויך פארלוירען זייערע עקזעמפשאנס די פון „בי" קאטעגאריע קענען קריגען די פריווילעגיע צו בלייבען אין דער היים אויב זיי בעווייזען דאס זיי זענען גוטע פארם ארבייטער און ארבייטען אויף פארמס.

די איינציגע וועלכע קאנען פערלאנגען עקזעמפשאן זענען אזעלכע יונגעלייט וואס האבען ברידער אין דער ארמיי און ער איז דער איינציגער איבערגעבליבען אין דער היים".

צוזאמען מיט דער ערקלעהרונג ווערט אויך געזאגט דאס מען מוז האבען אין זינען אז קיין פראקלאמאציע וועלכע זאל זיין אין איינקלאנג מיט׳ן נייעם אמענדמענט איז נאך ניט אבגעדרוקט און עס איז אויך מעגליך דאס עס זאלען נאך אנגענומען ווערען א פאר נייע אמענדמענטס צום איצטיגען געזעץ.

א איד בעקומט א הויכע מיליטערישע שטעלע

(ספעציעלע טעלעגראמע צום „אידישען זשורנאל".)

וואשינגטאן, אפריל, 27.

בערנארד י. שלעזינגער איז בעשטימט געווארען אלס סעקאנד לייטענאנט אין פעלד ארטילעריע. אדיוטאנט גענעראל מעק־קיין האט איהם בעשטימט אין דער דריטער סעריע פון דער אפיציערען טריינינגס קעמפ. דאס איז א זעהר הויכער אמט.

היינט דער וויכטיגסטער מיטינג ביי די לעגיאנערען

אלע לעגיאנערען וועלכע האבען שוין אויסגעמאכט זייערע „אפליקיישאנס" אריינצוטרעטען אין לעגיאן, ווי אויך די יעניגע, וועלכע ווילען זיך ביי דעם מיטינג אנשליסען זענען געבעטען צו קומען צו דער היינטיגער לעגיאנערען פערזאמלונג אין ציון האל פונקט 8 א זייגער.

ביי דעם מיטינג וועלען אלע לעגיאנערען אינסטרואירט ווערען ווען צו קומען צו דער פיזישער אונטערזוכונג און איינשווערונג, און אויך וועגען דער צייט וואס די ערשטע גרופע לעגיאנערען וועט פערלאזען טאראנטא.

אלע פרויען און מיידלאך, וועלכע אינטערעסירען זיך מיט דעם „רויטען מגן דוד", זענען איינגעלאדען צו דער פערזאמלונג.

אלע יונגע לייט, וועלכע זענען אין די קלאסען „א" „ב" און „סי" פון קענעדער דרעפט, קענען בעקומען זעהר וויכטיגע אינפארמאציעס פאר זיי.

פרוי געטויטעט פון א עקספלאזיאן

מיסעס עמאלין סאליוען פון 321 מיטשעל סטריט איז געטויטעט געווארען פון אן עקספלאזיאן פון א נאפט אויוועלע לעצטען פרייטאג 2 א זייגער נאכמיטאג.

די עקפלאזיאן האט פאראורזאכט א פייער אין דער געביידע אבער ניט קיין שטארק פייער. ווען די פייערלייט זענען אנגעקומען האבען זיי צוערשט געמיינט דאס מיסעס סאליוען האט פערלאזען דאס הויז צוזאמען מיט די אנדערע מענשען וואס האבען זיך געפונען אין הויז. אבער ווען די פלאמען זענען איינגעלאשען געווארען האבען די פייערלייט זי געפונען ליגען א טויטע אין איהר צימער. לויט א דאקטאר האט ערקלעהרט, איז זי געשטארבען פונ׳ם קלאפ און ניט פון די וואונדען וואס זי האט געקראגען פונ׳ם פייער.

100,000 ארבייטער פארטראטען אויפ׳ן ארץ ישראל קאנפערענץ

(ספעציעל צום אידישען זשורנאל)

ניו יארק אפריל 27

די ניו יארקער לאקאלע קאנפערענץ פאר ארץ ישראל וועט זיין א גרעסערער ערפאלג ווי עס איז פריהער געווען ערווארטעט.

ניט ווייניגער ווי הונדערט טויזענד ארגאניזירטע ארבייטער וועלען זיין פערטראטען אויף דער לאקאלער קאנפערענץ. דערפון וועלען זיין ארום 35 טויזענד פון די קלאוק מאכער, ארום 20 טויזענד פון די אמאלגעמייטעד, ארום 15 טויזענד פון קלענערע יוניאנס, ארום 5 טויזענד פון ארבייטער רינג, ארום 15 הונדערט פון נאציאנאלען ארבייטער פערבאנד, ארום 12 הונדערט פועלי ציון און ארום 15 טויזענד מיטגליעדער פון פראגרעסיווע פעראיינען.

פאר די לעצטע טעג זיינען צוגעקומען נאך צוויי לאקאלען פון דער אמאלגעמייטעד, אויך נייע עטליכע ברענטשעס פון ארבייטער רינג און נאך א פאר קלענערע יוניאנס.

פראמינענטע אידען אויף דער וויכטיגסטער פאטריאטישער קאנווענשאן

(ספעציעלע טעלעגראמע צום „אידישען זשורנאל".)

וואשינגטאן, אפריל, 27.

די קאנווענשאן „ווין דהי וואר" וועט שטאטפינדען פון דעם 16־טען ביז צום 18־טען מאי אין פילאדעלפיא. פאלגענדע אידען זיינען צווישען די אפיציעלע רעדנער: לארד רעדינג וועט רעדען וועגען ענגלאנד, ראבי סטיפאן ווייז וועגען דעם קאמפף פאר א נייער וועלט און אסקאר ס. שטראוס וועגען דער גרונד לאגע פון געשעפט און ארבייט אין קריעג.

עקס פרעזידענט טאפט וועט זיין טשערמאן און די גרעסטע אמעריקאנער וועלען אנטייל נעהמען אין דער קאנווענשאן.

סעמיועל גאמפערס שטורמט אויף דעם קענעדער פארלאמענט

א וואונדערבארע רעדע פול מיט פאטריאטיזם און ריהרענדע סצענעס בעגלייט פון א שטורם מיט אפלאדיסמענטען

אטאווא אפריל 27

איינע פון די וואונדערבארסטע רעדעס וואס איז ווען געהאלטען געווארען אין קענעדער פארלאמענט, האט נעכטען געהאלטען מר. סעמיועל גאמפערס, דער פרעזידענט פון דער אמעריקאן פעדערייזשאן אף לייבאר. אלע פארלאמענט מיטגליעדער און אויך א גרויסער טהייל פון די סענאטארען זיינען געקומען הערען דעם אלטען ארבייטער פיהרער. די גאלערעען פון די באזוכער זיינען געווען פול, איבערגעפאקט מיט בעזוכער, און אלע זיינען געזעסען געשפאנט ביז צום העכסטען גראד אונטער דער ווירקונג פון דער בריליאנטער אראטאריע און מוטיגען צורוף צו שטעהן צוזאמען מיט אלע אליאירטע און קעמפען ביז דעם סוף און די אינטערעסען פון דער וועלטליכער פרייהייט.

עס פאסירט זעהר זעלטען אז א פרעמדער מענש זאל צוגעלאזען ווערען אין קענעדער פארלאמענט צו אדרעסירען די פארלאמענט מיטגליעדער, און פאר פרעזידענט גאמפערס איז די פאסירונג פון א זעלטענער איינסנאהמע.

ארום 5,30 האט דער פארלאמענט ספעציעל געשלאסען די זיצונג, כדי צו הערען די רעדע פון מר גאמפערס׳ן.

מר. גאמפערס איז אריינגעקומען אין פארלאמענט אין דער בעגלייטונג פון דעם יוסטיץ מיניסטער האנ. דאהערטי, עקטינג פרעמיער האנ. ראול, האנ. מר. קראטהערס ארבייטס מיניסטער און סענאטאר ראבערטסאן, און איז צוגעפיהרט געווארען צום פרעמיערס שטוהל וועלכער איז צוליעב זעהר א וויכטיגער אנגעלעגענהייט געווען אבוועזענד פון דער זיצונג.

דער „ספיקער אף די האוז", מר רהאדם האט איהם אויפגענומען מיט א פאר זעהר פאסיגע און ריהרענדע ווערטער, געבענדיג איהם קאמפלימענטען פאר זיינע פערזענליכע פעהיגקייטען און אויך פאר זיין געטריישאפט צו דער זאך אין וועלכער ביידע לענדער, די שטאאטען און קענעדע זיינען אזוי שטארק פעראינטערעסירט, און דאן איהם פארגעשטעלט פאר די פארלאמענט מיטגליעדער.

אין א הויך קלינגענדער שטימע, מיט פאוזען צווישען איין זאץ און צווייטען אבער איבערפילט מיט דראמאטישע און ריהרענדע סצענעס האט מר. גאמפערס געשילדערט די לאגע פון די אלייאירטע לענדער און זייער הייליגע אויפגאבע צו שטעהן צוזאמען און קעמפען, און אויב דער שיקזאל פון די עליים איז צו שטארבען דאן זאלען זיי שטארבען אלע צוזאמען", אבער שטארבען אין קאמף און ניט פריוויליג זיך אונטערגעבען צו דער דייטשער שקלאפעריי. איינינע פון די שטארקסטע אויסדריקען וואס מר גאמפערס האט בענוצט אין זיין רעדע זיינען געווען פאלגענדע:

רעדענדיג וועגען די אויסזיכטען פון די אלייאירטע האט מר. גאמפערס געזאגט:

„איך פיהל ביי מיר אין מיינע אלע חושים דאס א קאמף צוליעב גערעכטיגקייט קאן ניט האבען קיין דורכפאל."

„און אויב שוין יא, האבען א דורכפאל, דאן וואלט איך בעסער געוואלט שטארבען קעמפענדיג איידער נאר ניט קעמפען.

רעדענדיג וועגען דער אויפגאבע פון די אלייאירטע מדינות האט מר. גאמפערס געזאגט:

„עס איז אונבאדינגט נויטיג דאס, אין דער איצטיגער שטונדע פון דער וועלטס לידען מוז זיין א פאלשטענדיגע הארמאניע סיי אין גייסט און סיי אין שטרעבען צווישען אלע אלייאירטע פעלקער און איך בין איבערצייגט דאס סוף כל סוף וועט די אבזיכט פון די עליים אויך אריינדרינגען אין די טיפע בעהאלטענישען אפילו פון דייטשלאנד.

„די אלע קרבנות וואס ווערען געבראכט אין דער איצטיגער אלוועלטליכער שרפה איז פונקט אזוי ווי נול אין פערגלייך מיט דעם וואס עס שטעהט אין קאן, און, עס איז בלויז מעגליך איין איינציגע ענדע צו דעם אלעמען.

„זאל גאט העלפען אז דער טאג ווען איבער דער גאנצער וועלט וועט זיין פערשפרייט דער געדאנק וואס בעהערשט איצט די דעמאקראטישע פעלקער און אונזערע סאלדאטען זאלען זיך אומקעהרען אהיים מיט גלאררייכען זיגע.

רעדענדיג פון דער פרייהייט וואס האט עקזיסטירט אין דעם אויטאקראטישען דייטשלאנד, וועלכע איז פערבונדען מיט אזעלכע לענדער ווי טערקיי און בולגאריען האט מר גאמפערס געזאגט:

„אייבערהעם לינקאלן האט געזאגט די שטאאטען קאנען ניט הולדען קיין שקלאפעריי, עס איז אונמעגליך דאס א טהייל פון מענשען אין די שטאאטען זאלען זיין פריי, און דער אנדערער טהייל שקלאפען, פונקט אזוי איז איצט געקומען די צייט ווען עס דארף ענטשיידען ווערען דאס די גאנצע וועלט זאל זיין דעמאקראטיש און ניט איין טהייל דעמאקראטיש און דער אנדערער אויטאקראטיש.

ווען גאמפערס האט געענדיגט זיין רעדע האט אויסגעבראכען א שטורעם פון הארציגע אפלאדיסמענטען און האנ. ס. דאהערטי האט אין נאמען פון פרעמיער באָרדען איהם אויסגעדריקט א הארציגען ווילקאמען אין פארלאמענט און אין קענעדע.

„עס איז דער העכסטער שטאלץ פאר קענעדע צו שטעהן מיט אייך שולטער צו שולטער און קעמפען", האט דער יוסטיץ מיניסטער געענדיגט זיין רעדע.

שטרענגע געזעצע וועגען האלטען צוקער אין א גרויסער קוואליטעט

אטאווא, אפריל, 27.

די קענעדער שפייז באארד האט ארויסגעגעבען אן ארדער פארבאטענדיג זעהר שטרענג יעדען איינציגען מענשען א חוץ מאנופעקטשורערס צו קויפען און האלטען ביי זיך א גרעסערע מאס צוקער ווי עס איז נויטיג אויף צוויי וואכען צייט.

די שטראף פאר איבערטרעטען דאס געזעץ איז ניט ווייניגער פון הונדערט דאלאר און ניט מעהר פון טויזענד דאלאר, אדער דריי חדשים ארעסט און אויך ביידע מיט אמאהל.

אין דעם ארדער ווערט געזאגט אז א חוץ מאנופעקטשורערס פון צוקער טאר קיין איינציגער מענש ניט האלטען ביי זיך אין הויז צוקער מעהר ווי ער האט אונבעדינגט נויטיג אויף 15 טעג. אן אויסנאהמע ווערט אבער געמאכט מיט אזעלכע מענשען וואס וואוינען מעהר פון צוויי מייל פון אזא פלאץ, וועלכער איז בערעכטיגט פון דער רעגירונג צו פערקויפען צוקער, אזעלכע מענשען מעגען האלטען גענוג צוקער אויף דרייסיג טעג; אזעלכע וואס וואוינען מעהר פון פינף מייל פון אזא פלאץ וועמען די רעגירונג ערלויבט צו פערקויפען צוקער מעג האלטען גענוג אויף זעכציג טעג. און אזעלכע וואס וואוינען מעהר פון צעהן מייל מעגען האלטען גענוג אויף הונדערט און צוואנציג טעג.

דר. פאומאן און ש. נעפאם היינט אווענד אין פרץ אינסטיטוט

קינדער וועלען היינט ווידער איינגעשריבען ווערען אין דער טעגליכער קינדער־שול פונ׳ם פרץ פאלקס אינסטיטוט.

די זונטאג אווענדיגע צוזאמענקונפטען אין פרץ פאלקס אינסטיטוט, 5 גרענדזש ראוד, אבוואהל זיי זענען געוועזען נאך וועניג אין צאהל, זענען אבער שוין געווארען א צוציהענדע זאך זייט זיי ווערען געגעבען. און דאס ווערט ערקלעהרט מיט דעם, וואס אויף יעדען זונטאג אווענד ווערט פארבערייטעט א פראגראם, וואס איז אי אינטערעסאנט אי בעלעהרענד.

היינט אכט א זייגער אין אווענד, וועט דר. דוד פאומאן, איינער פון טאראנטאס גוט־בעקאנטע אידישע דאקטוירים רעדען אין אינסטיטוט איבער דער טהעמע „פערקיהלונג, לונגען־אנצינדונג, און די אורזאכען". די טהעמע איז אזעלכע, וועלכע אינטערעסירט פיעלע, איבערהויפט אין די יעצטיגע שלעכטע וועטערן, און עס ווערט דארום ערווארט א גרויסער בעזוך.

דר. פאומאן וועט אויך ענטפערען אויף אלע געשטעלטע פראגען, און דער יונגער אידישער דיכטער ש. נעפאם וועט פארלעזען זיינע לידער.

פון 10 ביז איינס, וועלען ווידער היינט פערשריבען ווערען קינדער פאר דער טעגליכער שול פונ׳ם אינסטיטוט, און עלטערען, זענען געבעטען צו קומען מיט זייערע קינדער.

חזן קעניג׳ס ערפאלג

חזן א. קעניג האט נעכטען אווענד געדאווענט מיט גרויס ערפאלג אין דער רומענישער שוהל, און ער האט מיט זיין שטימע און חזנות אזוי אויסגענומען, דאס אויף אלעמענס פערלאנג, האט ער אויך היינט ווידער געמוזט פערבלייבען.

חזן קעניג וועט היינט אין דער רומענישער שוהל דאווענען מערב און אויך געבען קאנצערט.

איז אריינגעפאלען אומשולדיג

ווי עס לאזט אונז וויסען ישראל ברייטשטיין פון 531 דאנדעס סט. וועסט, איז ער אומשולדיג אריינגעשלעפט געווארען אין דער אנקלאגע פון דער קאוען קאמפאניע. ווי ער ערקלעהרט האט ער די סחורה געקויפט פון זייער „שיפער", וועלכער האט געהאט זייערע בילס, און איז געוועזען פאלקאם זיכער אז ער רעפרעזענטירט די פירמע.

הויז צו הויז זאמלונג פון דער פרץ שול פארגעזעצט

די פרץ שול פון 194 בעווערלי סט. בעט אונז מיטצוטהיילען, אז צוליעב דעם שלעכטען וועטער לעצטען זונטאג, איז געבליבען א גרויסע צאהל דיסטריקטען, וואס זענען ניט בעזוכט געווארען, דעריבער ווערט די זאמלונג פארטגעזעצט היינטיגען זונטאג.

די וואלונטירען זענען געבעטען צו קומען היינט זונטאג 9 א זייגער אין דער פריה אין אפיס פון דער פרץ שול 194 בעווערלי סט. וואו זיי וועלען בעקומען זייערע דיסטריקטען.

פינף נייע אידישע דאקטוירים

די אידישע טאראנטא איז לעצטע וואך בערייכערט געווארען מיט פינף נייע אידישע דאקטוירים.

צווישען די פיעלע דאקטוירים, וועלכע האבען לעצטע וואך גראדואירט פונ׳ם טאראנטאר אוניווערזיטעט, האבען אויך גראדואירט פאלגענדע אידען: — ב. קאהען, ה. פעדער, וו. העריס, ד. פערלמאן און מ. סיגעל.

היינט זונטאג דעם 28־טען אפריל

ווערט פארגעזעצט

די הויז צו הויז זאמלונג

פון דער פרץ שול

די וואלונטירען זענען געבעטען צו נעמען עס אין אכט
די פרץ שול

נאטיס נאטיס

צו קאסטימערס און אנדערע

דער קריזיס פון קויהלען זעהט אויס ערגער ווי פאהריגען יאהר אלזא ארדערט באצייטענס אייערע קויהלען פון

ROSENFELD COAL CO.

42 Baldwin St. Tel. Col. 5089

איך גיב גוטע קויהלען און ריכטיגע וואג אויך פראמט דעליווערי.

איהר וועט קיין חרטה האבען אז איהר וועט האבען אייערע קויהלען אין סעלער, איהר וועט סייפען געלד און טראבעל.

עפישיענט פרעסינג קאמפאניע

מיר מאכען עמבראדערי העמסטיטשינג און פליטינג

קלינינג, פרעסינג דאיאינג און ריפעירינג פון פרויען און מענער קליידער

האבען מיר שוין געקליענט און ?
געפרעסט אייערע קליידער—

אויב ניט פארוואס ניט?

אונזערע פרייזען זענען ריכטיגע און פונקט אזוי איז די ארבייט. מיר ספעציאליזירען זיך אין קלינען פאנאמא העטס, פעדערען און קיד גלאווס.. מיר זענען עקספערטען אין איבערנעהען און רעפערירען פרויען און מענער קליידער.

מיר נעהמען די קליידער און ברענגען זיי פינקטליך צוריק. טעלעפאן אדלייד 2897.

ס. זאיד פראפ. 205 ספעדיינא עוו. טאראנטא

טאראנטער ווארשט פעקטארי

266 פארלאמענט סט.

מיר שרייבען דעם אדווערטייזמענט נישט חלילה ווייל מיר מאכען ניט קיין ביזנעס. מיר מאכען ב״ה גוטע ביזנעס; נאר יעדער זאל פערשטעהן וואס ער לייענט דא!

אן אויפרוף צו אלע אידישע גראסערים און אייזקרים־פארלארס פון גאנץ אנטעריא

ערשטענס: שטעהט געשריבען — אדם קרוב לעצמו, — יעדער מענש דארף פריהער אויף זיך רחמנות האבען, נאכהער אויף אנדערע.

צווייטענס: קויפט נישט ביי גענז קיין האבער, און צאהלט נישט קיין גרויסען אינטערעס פון אייערע קליינע געלד.

דריטענס: הערט זיך נישט צו צו די גענארעריי וואס די האלסיילערס גראסערים פון אנדערע ווארשט פעקטארים זאגען אייך אז די ווארשט וואס זיי גיבען אייך איז כשר׳ער פון טאראנטאר ווארשט פעקטארי 266 פארלאמענט סט.

פיערטענס: אויב עס געפינט זיך עמיץ זאל איבערצייגען אז די אנדערע ווארשט וואס ווערט געמאכט אין טאראנטא איז כשר׳ער און זיי טראגען די השגחה פון די טאראנטער רבנים — דאמאלס פערפליכטעט זיך די טאראנטאר ווארשט פעקטארי צו געבען 200 דאלאר פאר די מלחמה קרבנות.

אלזא איהר פערשטעהט שוין אז איהר ווערט גענארט דעריבער שיקט גלייך אייערע ארדערס דירעקט צו דער פעקטארי פון 266 פארלאמענט סט וואו מ׳בעקומט די בעסטע. ריינסטע כשרה ווארשט ביליגער מיט 2 סענט אויף א פונט

די פליישען ווערען געקויפט ביי רב גארדאנס שוואגער חיים סאליווע עם עדינזאהן און פון מיכל וואגמאן.

THE EATON COAL CO.
Phone Ad. 2696

איטאן קאהל קא.

אפיס 352 קווין וועסט טעל. עדל. 2696
ארדערט יעצט ווארט ניט אויף שפעטער

קויפט אייערע קויהלען פון

יאנעווער בראדערס

וואו איהר בעקומט בלויז ראזזערס קויהלען מיט ראדזשערס פיקעט געמופט צו 120 יוניווערסיטי עוועניו קאר. דאנדאס סטריט
יעצטיגער טעלעפאן קאלעדזש 376

פאטראנייזט

חזן קאפלאן

די אורזאכע ווארום יעדער איד דארף פאטראנייזען חזן קאפלאן איז בעוואוסט צו יעדען. — ווען איהר נעהמט אין אנבעטראכט וואס חזן קאפלאן האט אויסגעטהון אין די לעצטע 12 יאהר אין טאראנטא און מהוט נאך יעצט פאר דער מענשהייט זיינען מיר זיכער אז איהר וועט ליעבערס פאטראנייזען דעם יעניגען וועלכער האט עס ווירקליך פערדיענט און דאס איז קיין אנדערער ווי חזן קאפלאן מוהל ומסדר קדושין 73 בראנזוויק עוו. הויז טעלעפאן קאלעדזש 4149. אפיס 297 קווין סט. טעלעפאן אדלייד 239.

חזן מאנאוויטש פון מיקאל שוהל

מוהל ומסדר קדושין

בעט אלע זיינע פאטראנייזער און פריינד ניט צו פערגעסען זייער פריינד ווען ה׳ בענשט זיי מיט א חתונה אדער מיט א ברית, מעג דער ברית זיין פריוואט אדער אין יעדען האספיטאל אין סיטי טאראנטא וועל איך דאס אננעהמען מיט דאנק. רופט מיך אן ביים טעלעפאן, ווייל איך געה ניט אליין בעטען,

גאראנטירט די בעסטע צופריעדענהייט.

אדרעס 233 בעווערלי סטריט
טעלעפאן קאלעדזש 2033.

בלויז חזן וואלאדאווסקי

איז אנשטענדיג, ריין און פארזיכטיג

אלס מוהל

און אלס מסדר קדושין

אלע עלטערען פון קינדער זאלען דאס נעהמען אין אנבעטראכט ווייל דאס איז אין זייער איינענעם בענעפיט. קאנטרי לייט קענען מיר אויך רופען אויף זייערע שמחות.

וואהנונג 62 בראנזוויק עוועניו. און טעלעפאן קאלעדזש 1076

פיר ארימע אומזאנסט

פעדלערס

קויפט אייערע ריינקאוטס פון דער עלצטער עטאבלירטער פירמא אין שטאדט. גרעסטער אויסוואהל ביליגסטער פרייז.
טאראנטא "וואטער - פרוף" קאמפ.
סעמיולס בילדינג 431 קינג סט. וו.
580—5—1

וועו איהר קויפט אן ארמי־קעל דערמאנט דעם
"אידישען זשורנאל".

זומער שפרענקלאך און פימפעלס

זיכער ארונטער גענומען מיט דער הילף פון קרעם מע־טאמפראזא. דער איינציגער פלאץ צו בעקומען דעם ריכטיגען מיטעל איז ביי סי. רושיי. קאלארען 202 דאנדעס סט. קארנער סענטער עוועניו, טאראנטא.

נייעס

בעקאנטמאכונג

די אייז קרים פארלאר באטהורסט און ארטהור, (דאנדעס) איז אין אידישע הענט.

די פיינסטע אייז־קרים טשאקאלאד און פענסי קעיקס פריש יעדען טאג. דער רייכסטער סטאר אין נאכבארשאפט.

סיגארס און סיגארעטס
מ. טישלער פראפ. קאל. 1276

פ. דייוויס

205 דאנדעס סט. וועסט.

מאנופעקטשורער פון די בעסטע באיעס סוטס, און אווערקאוטס האט א נייעם סטאק צו פערקויפען צו ביליגע פרייזען.

כ׳זוך אן עקספיריענסד פארטנער צו מיינע ביזנעס וועלכע ווערען פערגרעסערט.

טשילדרענס סוט

עקסטשענזש

איהר באקומט ביי אונז די בעסטע קינדער סוטס צו די ביליגסטע פרייזען. צו ארדער. ווי אויך רעדי מעיד, סייזעס פון צוויי ביז זעכצען יאהר. מיר קויפען אויך און פערקויפען סעקאנד הענד מענער סוטס, א ספעשעל סייל אויף ספרינג קאוטס.

109 דאנדעס וועסט טאראנטא

ה. גאלדבערג

מאכט די בעסטע

מצבות
— און —
מאנומענטס

אין מארבעל און גראניט צו די ביליגסטע פרייזען.

123 דאנדעס סט. וועסט
טעלעפאן אד. 4380

אמת׳ע דיאמאנטען

מזומן
אדער קרעדיט

זייט זיכער צו קויפען ביי אונז דיאמאנטען. מיר זענען די דירעקטע אימפארטירער פון דיאמאנטען. מיר האנדלען בלויז מיט דיאמאנטען, און מיר גאראנטירען אייך איינצושפארען וועניגסטענס 20% אויף דעם וואס איהר קויפט. זייט זיכער צו זעהען אונזער גרויסען סטאק. מיר לאזען ארונטער א ספעציעלען דיסקאונט פון 10% פאר מזומן.

דזשייקאב בראס
15 טאראנטא ארקייד
געגענאיבער טעמפערענס סט.

אויטאמאביל דרייווערס

ברענגט אייער אויטאמאביל צו פיקסען וואו איהר וועט ריכטיג בעהאנדעלט. מיר פיקסען רעדיאייטערס, פענדערס, לעמפס באדיס.

Auto Parts Repair Co.
144 Simcoe St.
מ. לאיעווסקי פראפרייטאר.
829 5 18

די זיכערסטע מעטשעס אין דער וועלט.
און אויך די ביליגסטע זענען

עדיע׳ס

"סיילענט 500טע"

זיכערסטע דערפאר ווייל זיי זענען איינגעטונקען אין אזא כעמישער פליסינקייט וועלכע מאכט דאס האלץ "טויט". דער מעטש ווערט באלד אויסגעלאשען. ביליגסטע ווארום עס זענען פאראן מעהר גוטע מעטשעס פון אזא באקס ווי אין אירגענד וועלכער אנדערער באקס, אויף׳ן מארק — די עקאנאמיע פון מלחמה צייט און אייער אייגענער נוטער פארשטאנד וועלען אנווייזען אויף דער נויטיגקייט צו קויפען ניט קיין אנדערע ווי עדיעס מעטשעס.

THE E. B. EDDY
CO., LIMITED
HULL - CANADA.

מ. בראון

דזשענעראל אינשורינג אגענט
איך רעפרעזענטיר די
Ocean Insurence Co.
וועלכע גיט פאליסעס פיר פארנישור פיר 3 יאהר און שטעלט אריין קיינע ספעציעלע פונקטען אין די אידישע פאליסעס
Ocean Office Cor. King & Yonge St. M. 4124

M. BROWN
147 Seaton St. Phone M. 2364

ס. ספעקטאר

פון 179 באלדווין סט.
רעפרעזענטירט
ניוארק לייף אינשורענס קא.
אפיס 24 קינג וועסט. טעלעפאן מיין 3217

טעלעפאנירט מיר און איך וועל גלייך קומען.

אברהם קאהען

באריסטער
נאטארי פאבליק
קאמישאנער פיר נעהמען אפידייוויטס

Office Sun Life Building
60 Victoria Street
Main 2684
Residence, 7 Salem Ave. Junction 1545

י. ראזען

מענעדזשער אינשורענס דעפארטמענט
פון מעקוויל דייוויס קאמפאניע
24 טאראנטא סטריט
פייער אינשורענס, לייף אינשורענס א. א. וו.
טעל. קאלעדזש 3741
802 5 16

ווען איהר דארפט פרינטינג טעלעפאנירט צו די

ראיעל פרינטינג קאמפ.

124 דאנדעס סט. וועסט
אפיס פאן עדעלייד 3791
אווענדס רעזידענץ קאלידזש 4235
איהר בעקומט געמאכט אלערליי פרינטינג צו מעסיגע פרייזען
קאנטרע ארדערס ווערען פינקטליך אטענדעט
שבת און יום טוב געשלאסען.

דר. ס. פערלמאן
דענטיסט

341 באטהורסט סט.
(נעגען ארטהור סטריט)
טעל. קאלידזש 5720

דר. ד. א. סיגעל

דענטיסט

קארנער סט. פעטריק סט. און ספעדיינא עוו. אפיס טעלעפאן קאלידזש 6073 הויז טעלעפאן קאלידזש 6937

שערמאן און שטריקמאן

בלעכעריי און פלאמבעריי ווערט געמאכט צו די ביליגסטע פרייזען אויך ווערט געמאכט בראנז און קאפער ארבייט 527 קווין סט. עדלייד 2055 פעקטארי אין 64 דזשאהן סט. עדלייד 5593

מ. נחייזמאנס

ניו־יארק כשר ווארשט
סטאר און דעליקאטעסעי
האלסייל און ריטייל
קאנטרי ארדערס דעליווערט
70—72 טשעסטנאט סטריט
טעלעפאן מיין 6203

שלום עליכם׳ס

2־טע אויסגאבע
פון 4 בענדער איז שוין פערטיג.
סובסקריבשאן פרייז
$3.21

עס איז די פליכט פון יעדען איינציגען אידען, צו האבען ביי זיך שלום עליכם׳ס ביכער.

— סובסקרייבט זיך זאפארט —

מיר האבען אויך די ערשטע 4 בענדער, — קאנטרי ארדערס פינקטליך אטענדעט

אגענטען פיר טאראנטא

דוואָרקינ׳ס

בוכהאנדלונג

525 דאנדעס וועסט פאן קאל. 4029

ארבייטען פערלאנגט

א מיטעל יאהריגע פרוי פערלאנגט א פלאץ צו קימפעטארינס אדער ביי א קליינע פאמיליע.

פרעגען מרס. שטיינבערג 29 וואלזלי סטריט.
960—4—29)

אנגעטען פערלאנגט צו פערטרעטען גוטע „פרינטס" ספעציאליסטען אין פינישינג פריימס און אנדערע זאכען צו די ביליגסטע פרייזען. שנעלע ארבייט.
יוניוויטעד ארט קא. 4 בראנזוויק עוו. טאראנטא
870—5—21

פערלאנגט שייפערס און אונטערבייסטערס טיילארס און סיום פרעסערס און בושלערס פרעגען דזשאנסטאן קא. פראנט און יארק מר. מילאר
894—4—30

פערלאנגט א מענער שניידער צו קאסטאם ארבייט נאכפרעגען י. עלסטאן 201 באטהורסט סטריט
891—4—29

פערלאנגט עקספיריענסד פינישערס און ערדוש בייסטערס און אונטער פרעסערס אן מענס קאוטס, ליפסאן און הערמאן 323 קינג וועסט, ערשטען פלאר.
963 4 29

פערלאנגט א קאפעל אלס פארטנער אדער ארבייטער מעג אויך א פאר קינדער האבען מיט וועניג געלד צו א גוטען געשעפט גאראנטירט א גוטען לעבען צו מאכען, וואוינונג און בעהייצונג פריי 232 אדעלייד וועסט.
958 4 30

אן עקספיריענסד סיילסמאן און קאלעקטאר זוכט א גוטע פאזישאן, גוטע רעפערענס. נאכפרעגען גאלדשטיין 25 קענזינגטאן עוועניו.
949 4 30

פערלאנגט א מיידעל עקספיריענסד ביי סקירטס און בלוזעס גוטע ווידזשעס גאראנטירט סטעדי ארבייט 5 טאג אין וואך נאכפרעגען 150 קווין איסט.
876—4—28

א פרוי איז ווילינג צו געהן ארבייטען ביי א קינפעטארין אדער אזוי א הויז אטענדען נאכפרעגען מרס. גאלד 166 יוקליד עוועניו.
923—4—28

א גוטע קאראקטעריסטישע מיידעל פאר דער אידישער דיספענסערי. 81 מיקאל סטריט מוז קענען שרייבען ענגליש און ריידען אידיש.
דריי שטונדען א טאג ארבייט גוט באצאהלט אפליקיישאנס זאלען געשיקט ווערען צום סופעריטענדענט דאקטאר פאומאן 226 בעווערלי סטריט אדער ד. בראון 39 דזשעראַרד וועסט
926—4—28

פערלאנגט גוטע שניידער סטעדי ארבייט גוטע ווידזשעס נאכפרעגען עקסעלסיאר טיילארינג 272 קווין סטריט וועסט.
928—4—28

מר. בליימאן, א טינט־מאכער קומט פון פוילען ווערט געזוכט פון זיינעם א קרוב. ווער עם ווייסט פון איהם א ז געבעטען מידיע צו זיין צו מר. יעקב בליימאן 119 יוקליד עוו.
965 4 30

ביזנעס שאנסען

רייזערס צו פיקסען

רייזארס קלינגלאך געשארפט פון עקספערטען 1 גיללעט. 35 סענט א ראזען עוועד רעדי 25 סענט. שיקט צו אלבערט קיען עירוש קאמפאניע 180 באטהורסט סטריט טאראנטא. טעלעפאן ארדלייד
153
11448

ל. וויינטראוב

איך מאך נייע גראוועל דעכער און פיקסען, אויך אלע בלעך ארבייט צו די ביליגסטע פרייזען, אלעס איז גאראנטירט, נאכפרעגען 1160 דאנדאס סטריט וועסט, קארנער אסינגטאן טעלעפאן קאלעדזש 2096.
658—5—7

אויטאמאבילס און סופלאיס

אלע פערשידענע סארטען בעזונדערע שטיקלאך — מיר זיינען די אריגינעלע שטיקלאך צו פערקויפען די בעזונדערע שטיקלאך. אונזער סטאק פון א ביסעל גענוצטע בעזונדערע שטיקלאך פון די פערשידענסטע סארטען געמאכטע קארס זענען די מעהרסטע אין קענעדע, נאכמעהר ווען איהר ארדערט ביי אונז זענט איהר זיכער צו זיין צופריעדען. מיר גאראנטירען אומצוקעהרען אייער געלד זעהט שאו ווענען דעם שאא׳ס איומא, סאלוואדזש פארט סופלאי דזשאנק. 3384.
927 דאפרין סטריט טאראנטא
808 5 17

דעכער פיקסען

דעכער נעפיקסט און נייע סלייט, גראוועל, שינדעל און פאפיער, ביליגע פרייזען און די בעסטע גאראנטי פאר שנעלע אטענשאן, פרעגט נאך אונזערע פרייזען, איך פראטעקשאן פיר שנעע און אייז.
ס. מאנהיים און קאמפ.
טעלעפאן קאלעדזש 3859 130 יוראן סטריט.
848—5—28

דעכער פיקסען

מיר מאכען נייע גראוועל דעכער און פיקסען אלטע, מיר מאכען אויך רינוועס, אלעס איז גאראנטירט צו די ביליגסטע פרייזען. בלום און קא.
128 סט. פעטריק סט. (נעווענע וויליאם סט.)
טעלעפ. מיין 2571
860—5—21

צו פערענטען

צו פערענטען א גוטע קארנער סטאר מיט עלעקטריק לייטס און טעלעפאן, גוט פאר א בוטשער, ביליג רענט. נאכפרעגען 802 דאנדעס סטריט וועסט.
790 4 29

צו פערענטען א פלעט מיט אלע קאנוויניענס פרעגען 209 מיוטשעל סט. 2 בלאקס איסט פון יאנג סט.
904—4—28

צו פערענטען איין פארנישד רום אין 185 מיקאל סט. מיט בארד אדער אן בארד
936—5—2

צו פערענטען א הויז מיט אלע קאנוויניענס 24 דאנדעס וועסט.
935—5—2

צו פארדינגען א פלעט פון דריי רומס מיט אלע באקוועמליכקייטען ספעציעל רעט געז מיטעה און עלעקטריק, א יונג פארפאלק אהן קינדער פארגעצויגען, נאכפרעגען 82 אויגוסטא עוו.
937—4—28

צו פארדינגען א פלעט פון פינף רומס מיט אלע באקוועמליכקייטען און א באזונדערען גאז מיטער וועל אויך פארדינגען דריי. באזונדער און צוויי באזונדער. נאכפרעגען 442 דאנדעס סט. וועסט.
932—4—28

א גוטע הום פאר א יונגע מיידעל וואס וויל אכטונג געבען אויף א פינף יעהריגעם קינד. אויב ניט מעגליך א גאנצע וואך, קען עס געטהאן ווערען אין דיא אבענדען. גוט בעצאהלט. נאכפרעגען מרס שטיין 11 גארוויל עוועניו אפארטמענט 2
948 4 28

צו פערענטען א סטייבעל גרויס גענוג פאר צוויי פערד 62 קעמעראן סטריט
955 4 28

א פארנישד רום צו פערענטען אין 119 מיידזשאר סטריט
956 4 28

צו פערענטען א פלעט פון 4 רומס מי טאלע קאנוויניענס און מיט געז פאר 20 דאלאר, 230 מיידזשאר סטריט
957

צו פערענטען א פלעט פון 2 אדער 3 רומס מיט אלע קאנוויניענס נאכפרעגען זיך 32 הייטער סטריט.
964 4 30

צו פערענטען א פלעט פון 4 אדער 5 רומס מיט קאנוויניענס 409 דאנדאס וועסט, שטיינער. טעלעפאן קאל. 3921
961

א שעהנע רום צו פערענטען, א טעלעפאן אין הויז. ניסענווייז 37 גרענדזש עוו.
947 4 29

ביזנעס קויפען און צו פערקויפען

פוירסט קלאס סעקאנד הענד סטאר איבערצוגעבען, אורזאכע מוז פערלאזען קענעדע און געהן אין די סטייטס. נאכפרעגען זיך 359 קווין סטריט וועסט.
885—4—29

צו פערקויפען באלד איין נייעם טרעזשער קאמבענישאן סטאוו נאכפרעגען 6 דעניסאן סקווער
916—4—28

איבערצוגעבען א קלינינג און פרעסינג סטאר 413 קאלידזש סט. $13.00 רענט א גוטע פלאץ פאר דעם ריכטיגען מאן.
927—4—28

צו פערקויפען א הויז פון צעהן רומס אלע קאנוויניענס דיטעטשט סאליד בריק, לאט 100־22 א זיבען טויזענד דאלארדיגע הויז בלויז פאר פינף טויזענד דאלאר מעהר איינצעלהייטען נאכפרעגען אין נומ. 2 קענזינגטאן עוו.
4—25—26—28

צו פערקויפען א סאליד בריק הויז פון 8 רומס, אלע קאנוויניענס אין מענינג עוועניו, נארט אוו קאלעדזש. לאט 125—20 צו א לייז, נאכפרעגען 27 לאפלאנט עוועניו
939—4—29

א הויז צו פערקויפען

א זעלטענע מציאה, שנעל צו פארקויפען א הויז פון זעקס גרויסע רומס אלע באקוועמליכקייטען, לייכטע בארדינגונגען נעבען ארטור סט. אייגענטימער פאהרט אוועק פון שטאדט.
נאכפרעגען 32 סאליוען סט.
פאן קאל. 5039
931—4—29

צו פערקויפען שעלווס פאר א סטאר, זעהר ביליג, נאכפרעגען 31 אנטעריא פליים.
943 4 29

צו פערקויפען 2 הייזער אין אגוסטא עוועניו נעבען קאלעדזש, בריק פראנט, 7 רומס, אלע קאנוויניענס, $5000 פאר ביידע הייזער, ביליגע איינצאהלונג, נאכפרעגען 535 ריטשמאנד סטריט וועסט. סעם בעק.
950 4 28

TERDIMAN'S

כשר ווארשט פעקטארי

איהר בעקומט ביי אונז אימער די געשמאקסטע, פרישסטע און בעסטע סאסעדזשעס, ווארשט, סאלאמא פאסטראמא, צונגען און אלע סמוק פליישען און פיש.

פערלאנגט איבעראל
טערדימאן׳ס כשר סאסעדזש
מיט ן רויטען לייבעל
266 פארלאמענט סטריט
טעלעפאן מיין 909
ארדערס דעליווער איבעראל.

קעש

לייכטער רעג. $12 און $ 14
פאר 10 דאלאר.

אלעם ווערט טייערער יעדען טאג דערפאר וואלט איך יעדען געראטען וואס וויל האבען דזשועלערי און דיימאנס, זאל זיך צואיילען און געהן אין ריכטיגען פלאץ וואו איהר וועט ארענטליך און ראיעל בעהאנדעלט ווערען. איהר קאנט אייך ערלויבען און קומען זעהן אונזער סטאק פון דיימאנס, אלע אויף די אלטע פרייזען. יעדעס ארטיקעל איז פון די לעצטע סטיילס. מענער זייגערלאך, לאוועלירס, דיימאנס און בראסלעטען זיינערלאך, גראמאפאנס.

The G. KASH Jewellery
Co. 145½ Queen St. W.

מאנטרעאלער ארבייטער שיקען דעלעגאטען צום פאלעסטינער קאנגרעס

מאנטרעאל: — זונטאג ביימאג האבען די מאנטרעא ער אידישע אקבייטער בעוויזען אז זיי ענען אמת'ע קינדער פון אידישען פאלק, לוט פון זייער בלוט, פלייש פון זייער לייש, און די אינטערעסען פון פאלק ענען זייערע אינטערעסען.

דאס איז געווען ביי דער קאנפערענץ ון די היגע טרייד יוניאנס און ארביי ער ארגאניזאציעס צו נעהמען א שטע ונג צום ארבייטער קאנגרעס פאר פא עסטינא וואס וועט פארקומען אין חודש אי.

מר. ה. ט. קייזערמאן האט ערעפענט עם קאנפערענץ, האט ערקלעהרט די רויסע ראליע וואס די ארבייטער ווע ען דארפען שפיעלען אין דער אויפבוי ונג פון דער אידישער היים אין ארץ שראל און האט בעגריסט דער קאנפע ענץ אין נאמען פון די פועלי ציון.

א קרענדענשעל קאמיטע און א רעזא וציאנס קאמיטע זענען גלייך אויסגע ליבען געווארען און נאך א קורצען אי ערדיים איז מען צוגעטראטען צו פראק ישע ארבייט.

דער סעקרעטער פון דער קרעדענשעל קאמיטע האט בעריכטעט אז פאלגענדע ארגאניזאציעס זיינען פערטראטען ביי ער קאנפערענץ.

אמאלגעמייטעד שניידער יוניאן לא אל 207 ; אמאלגעמייטעד דזשאינט אארד ; פרעסערס לאקאל 167 ; אידיש ציאנאלער ארבייטער פערבאנד בר. 10 ; אידיש - נאציאנאלער ארבייטער פערבאנד בר. 8 ; דזשאינט באארד פון קלאוק און סקווירט מאכער יוניאן; קעפ מאכער יוניאן נומ. 33; בעקערס יוניאן, לאקאל 115 ; בארבערס יוניאן לאקאל 65; ארבייטער רינג ברענטש 204; פועלי ציון; החלוץ, מייל ענדער פועלי ציון פעראיין; קארפענטערס יוניאן לאקאל 1270 ; קאטערס יוניאן 116 פון די אמאלגעמייטעד; קלאוק און סקווירט מאכער יוניאן, לאקאל 13; אידישע צייטונגס פערקויפער יוניאן; אידישע פאלקס ביבליאטעק ; אידישע פאלקס שולע; אידיש דראמאטישער פעראיין „הזמיר" ; די אלע ארגאניזאציעס זיינען פערטראטען פון 37 דעלעגאטען.

כמעט אלע אידישע טרייד יוניאנס פון שטאדט זענען היינט דאס געווען פערטראטען.

דיעזער בעריכט פון דער קרעדענשעל קאמיטע ווערט גוט געהייסען. דאן לעזט פאר דער סעקרעטער פון רעזאלוציאנס קאמיטע די רעזאלוציעס וואס זענען אויסגעארבייט געווארען ביי דער קאמיסיע.

נאך א לעבעדיגער דיסקוסיע ווערען פאלגענדע רעזאלוציעס איינשטימיג אנגענומען :

1. מיר בעגריסען פון טיעפען הארצען מיט דעם גאנצען ענטוזיאזם פון דער נשמה, די שטעלונג פון דער ענגלישער לייבאר פארטיי און פון דער אמעריקאן פעדערייש אוו לייבאר, וועלכע האבען אנערקענט די אידישע נאציאנאלע שטרעבונגען און זיינען ארויס מיט דער פאדערונג פאר א אידישע נאציאנאלער היים אין ארץ ישראל. מיט בעזונדערער פרייד בעגריסען מיר דעם בעשלוס פון דער אינטעראליער סאצ. קאנפערענץ אין לאנדאן צו האבען אלס איינעם פון די פונקטען פון דעם וועלט פריעדען די בעפרידיגונג פון די פאדערונגען פון דעם אידישען פאלק אויף פאליטישע בירגערליכע און נאציאנאלע רעכטע אין אלע לענדער און פאר א אידישער נאציאנאלער היים אין ארץ ישראל.

2. מיר בעגריסען די היסטארישע דעקלאראציע פון דער ענגלישער רעגיערונג וואס האט אין דעם נאמען פון דעם ענגלישען פאלק אין אלע איהרע פערבינדעטע זיך אויסגעדריקט קלאר און דייטליך פאר דער פרייהייט און זעלבסטשטענדיגקייט אן אונזער היים.

3. נעהמענדיג אין אנבעטראכט, דאס די קאנפערענץ פון סאציאליסטען פון נייטראלע לענדער האט זיך אויך ערקלעהרט פאר די נאציאנאלע פאדערונגען פון דעם אידישען פאלק און זיין רעכט אויף זעלבסטשטימונג, דריקען מיר אויס, אידישע ארבייטער פון קענעדער מעטראפאליס, אונזער האפענונג אז די ארבייטער פון אלע אנדערע לענדער און צוזאמען מיט זיי אויך די ארבייטער פון קענעדע וועלען אנערקענען אונזערע פאדערונגען און שטיצען אונז אין אונזערע נאציאנאלע שטרעבונגען.

4. נעהמענדיג אין אנבעטראכט דאס דער סאציאליסטישער אינטערנאנאל האט דורך זיין ביורא פאקטיש אנערקענט די אידישע נאציאנאליטעט און ערקלעהרט זיך פאר אונזערע פאדערונגען אין אלע לענדער בכלל און אין פאלעסטינא בפרט, נעהמענדיג אין אנבעטראכט, אז דער סאציאליסטישער אינטערנאציאנאל האט זיך אלע מאל איינגעשטעלט פאר די רעכטע פון אונטערדריקטע פעלקער — דריקען מיר אויס אונזער האפנונג און גלויבען דאס דער סאציאליסטישער אינטערנאציאנאל וועט קלאר און פעסט מיט זיין גאנצער פאליטישער מאכט און איינפלוס זיך איינשטעלען פאר די פאדערונגען פון דעם אידישען פאלק צו אויפבויען זיך זיין היים אין ארץ ישראל.

5. מיר אידישע ארבייטער פון מאנטרעאל בעטראכטען דעם יעצטיגען מאמענט אלס איינעם פון די גרעסטע און הייליגסטע מאמענטען פון דער געשיכטע פון אידישען פאלק און פערפליכטען זיך מיט אלעם צו העלפען דער אויפבויאונג פון דער אידישער נאציאנאלער היים אין ארץ ישראל און וועלען אנווענדען אלע כחות אז אט די היים זאל געבויעט ווערען אויף קאאפעראטיווע יסודות אין די אינטערעסען פון די אידישע ארבייטער און אין אנקלאנג מיט אונזערע סאציאליסטישע און פרייהייטס אידעאלען.

6. מיר בעשליסען צו בעטהייליגען זיך דורך אונזערע 3 דעלעגאטען און דעם אמעריקאנעם אידישען ארבייטער קאנגרעס און פאדערען דעם אמעריקאנעם א. א. ק. צו נעהמען אויף זיך די איניציאטיווע צוזאמענצורופען אזוי שנעל ווי מעגליך אן אלוועלטליכען אידישען ארדבייטער קאנגרעס און צו שטרעבען צו פעראייניגען דעם ווילען און ענערגיע פון דעם גאנצען אידישען פראלעטאריאט און דער גרויסער ארבייט פון אונזער נאציאנאלער בעפרייאונג.

7. מיר פערלאנגען אויך פון דעם אמעריקאנעם אידישען ארבייטער קאנגרעס צו נעהמען א לייטענדע שטעלונג אין דער פערווירקליכונג פון אונזערע אידעאלען. צו האנדלען אין דעם נאמען פון דער אמעריקאנער אידישער ארבייטערשאפט און זיינע בעציהונגען צו די גרויסע ניט אידישע ארבייטער קערפערשאפטען פון אלע לענדער און צו פיהרען א זעלבסטשטענדיגע נאציאנאל סאציאליסטישע ארבייטער פאליטיק אויף דעם דיפלאמאטישען געביעט ווי אויך אין דער בעשאפונג פון אונזערע פינאנס אינסטרומענטען פאר ארץ ישראל.

8. צו פארטרעטען ענערגיש די ארבייט וואס מיר נעהמען אויף זיך, בעשליסט די מאנטרעאלער קאנפערענץ צו פערבלייבען אלס שטענדיגע קערפערשאפט אונטער'ן נאמען „מאנטרעאלער פאלעסטינא ארבייטער קאנפערענץ" און ערוועהלט אן עקזעקוטיווע פון 15 מיטגליעדער פערטרעטענדיג אלע עלעמענטען אין דער מאנטרעאלער אידישער ארבייטערשאפט וואס זאל אנפיהרען די דאזיגע ארבייט.

9. קאפיעס פון די אלע רעזאלוציעס צו שיקען צו דער ענגלישער לייבאר פארטיי ; אמעריקאן פעדערייש אוו לייבאר ; קענעדער סאציאליסטישע פארטיי ; קענעדער לייבאר קאנגרעס ; ענגלישער און קענעדער רעגיערונג, סאציאליסטישע אינטערנאציאנאל ; אלוועלטליכער פערבאנד פון די פועלי ציון און אלע אידישע צייטונגען.

10. די מאנטרעאלער קאנפערענץ שיקט איהר גרוס און בעגריסונג צו די פיהרערס פון די גרויסע אידישע יוניאנס און ארבייטער ארגאניזאציאנען וואס האבען ארויסגעלאזען דעם רוף פאר א אידישען ארבייטער קאנגרעס, און רופט אלע אידישע ארבייטער קערפערשאפטען פון קענעדע, די אידישע ס. פ. אריינגערעכענט צושטעהען צו די לאקאלע פאלעסטינא קאנפערענצען און בעטהייליגען זיך אין קאנגרעס און העלפען מאכען די ארבייט פאר א גרויסען ערפאלג.

די קאנפערענץ איז דאן צוגעטראטען צו וואהלען פאר דעלעגאטען צום ארץ ישראל ארבייטער קאנגרעס וואס וועט אבגעהאלטען ווערען פון 18-טען ביז'ן 25-טען מאי אין ניו יארק. און פאלגענדע דעלעגאטען זיינען ערוועהלט געווארען צו פערטרעטען די מאנטרעאלער אידישע ארבייטער :

מ. בעלקין פון די פועלי ציון, נ. חפץ פון קאטערס יוניאן אמאלגעמייטעד ק. וו. און מ. לעווין פון דער דזשאינט באארד פון די קלאוק מאכער יוניאן.

מיט א מערקווירדיגער געהויבענער שטימונג איז געשלאסען געווארען דער קאנפערענץ.

לאנסינג לייקענט דעם באריכט וועגען טערקישע גרויל־טהאטען געגען אידען.

וואשינגטאן: —

קאנגרעסמאן סיגעל האט בעקומען א בריעף פון סעקרעטערי לענסינג אין וועלכען עס ווערט ערקלעהרט, אז די צייטונגס בעריכטען וועגען טערקישע גרויל־טהאטען געגען אידען אין ירושלים זיינען ניט ריכטיג. עס זיינען נור ארעסטירט געווארען איניגע אידען, אמעריקאנער בירגער, צוויי פון זיי, אלטער לעווין און איגדאלס, זיינען פון א קריעגס געריכט אין דמשק בעפרייט געווארען. דער סטייט דעפארטמענט אינטערעסירט זיך זעהר מיט דער אנגעלעגענהייט פון די אידען. מען האט אויך ערהאלטען א בעריכט וועגען מר. זיף און אנדערע.

Labatt's

א נייער פארגעניגען פאר אזעלכע וואס טרינקען גאר קיין ליקערס

אזעלכע וואס זענען „טאטעל אבסטיינערס" און וועלכע האבען פאן שטענדיג אן זיך ניט פערגונען דאס פארגעניגען פון א מאלט געטראנק קאנען פון איצט אן „אבמאכען דאס וואס זיי האבען פארלוירען פאר דער צייט", דורך טרינקען לאבאט'ס „אלד לאנדאן ברוי", א געטראנק וועלכער האט אין זיך דעם גאנצען געשמאק, געזונד - געבענדען, כח - בויענדע קוואליטעט פון א בארלי - און - האפען ברוי, מיט ווענינער אלקאהאל.

די וואס טרינקען ניט קיין שנאפס וועלען זיין ערשטוינט און העכסט צופריעדען ביי דער ערשטער פראבע פון לאבאט'ס „אלד ברו". פרובירט דאס אוים צו אייער אפעטיט — עס איז וואונדערבאר אין געשמאק און צום אויפמונטערינג.

צום פערקויפען איסטער צייט.

Old London Brew

JOHN LABATT, Limited, Brewiug Since 1832

LONDON, Ont., and No. 4 St. Helen St. MONTREAL

טאראנטא—180 דאן עספלאנייד

קאנטאר אלפרעד קעניג

געוועזענער אבער קאנטאר פון דער פאריזער ראטשילד געמיינדע און געזאנג'ס פראפעסאר אין דער פאריזער אקאדעמיע

וועלכער האט געבעטען אין דער רומענישער שוהל, דורך זיין פענאמענאלע שטימע און גוט דאווענען דעם עולם איבערראשט און ענטציקט וועט היינט אבענד

דאווענען מערב און געבען א קאנצערט
אין דער רומענישער שוהל סענטר עוו.

בעסטע **Ford** THE UNIVERSAL CAR סוירוויס

פארד, בעראנס, קאפלעטס, טורינגס, ראודסטערס, און איין - טאנינע טראקס, ווערען ביי אונז פארקויפט מיט זעהר קלייגע מזומן איינצאהלונגען.

דער פריהלינג איז שוין דא. פארוואס זאלט איהר ניט קויפען אייער קאר איצט ?

באנוצט אייך מיט אונזערע ספעציעלע „טוירמס".

הויפט קווארטיר וועגען פארד קארס און סוירוויס.

טאראנטא מאטאר קאר קאמפאניע

פארד דיעלערס

52-56 דזשארוויס סטריט טעלעפאן מיין 383-384

ג. ב. מר. הערי טוגענהאפט איז פארבונדען מיט דיעזער קאמפאניע. אויב איהר ווילט ריכטיג בעהאנדעלט ווערען דאן ווענדעט אייך צו איהם.

BANK OF NOVA SCOTIA

מיט געלד מאכט מען געלד

געלעגענהייט בעטייט אלע מאל צו האבען קאפיטאל און צו אינוועסטען דאס אין דער ריכטיגער צייט.

כדי צו קריגען אט דעם דאזיגען קאפיטאל הייסט עטוואס אבצושפארען יעדע וואך כדי איהר זאלט קאנען מאכען אייער געלד. ארבייטען פאר אייך ווען די צייט קומט.

בעשליסט איצט צו לאזען די בענק אף נאווא סקאשיא" העלפען אייך אבשפארען. פראצענט וועט אייך בעצאהלט ווערען יעדע זעקס חדשים.

די בענק אוו נאווא סקאשיא

קווין און מעקאל ברענטש — ס. ט. קראפארד מענעדזשער.

ספעדיינא און דאנדעס ברענטש — וו. קוק מענעדזשער

בעצאהלטען קאפיטאל	$6,500,000
רעזערווע פאנד	$12,000,000
„רעסארסעס"	$130,000,000

דייטשע אונטערדריקונג פון די פוילישע אידען

איינע פון די וויכטיגסטע פאליטישע צייטונגען אין בערלין, די „בערלינער נייעסטע נאכריכטען" אין איהר נומער פון דעם 16-טען פעברואר ענטהאלט א שטארקע אטאקע פון איהר ווארשאווער קארעספאנדענט, געגען דער אונטערדריקונגס פאליסי פון דייטשען טשענסעלאר בעטהאם פאן האלוועג, וואס ווערט נאכגעפאלגט פון דער ווארשאווער רעגיערונג. דער קארעספאנדענט ווארענט די דייטשע רעגיערונג דאס מיט אזא פיהרונג וועט זי זיך איינקויפען די פיינדשאפט פון אלע אידען איבער דער גאנצער וועלט, הויפטזעכליך זייט ענגלאנד איז ארויסגעקומען מיט איהר אפענהערציגע שטעלונג בנוגע פאלעסטינא פאר די אידען, און דערפאר זאגט דער שרייבער : עס איז וויכטיג אז פון די דייטשען זאל ניט געשעהען וועלכעס וואס זאל געבען די אידען וועלכע עס איז אורזאכע צו שטעלען זיך געגען אונז. פון דיעזען שטאנדפונקט אין לײדער פיעל געטהאן געווארען ניט ריכטיג. ז

„איך האב שוין אנגעוויזען — זאגט ווייטער דער ווארשאווער קארעספאנדענט פון די נייעסטע נאכריכטען, אז די אידען אין פוילען און הויפטזעכליך אין ווארשא זיינען ניט גענוג בעשיצט געגען די פוילישע אונטערדריקונגען, די פוילישע מלוכה איז בעשיצט ניט נור פון פאליאקען אליין, נאר אויך פון אנדערע אליטעטען, און צווישען זיי איז א זעהר

מאטינעע 10 15 אבענדס 10, 15 און 25 סענט

HIPPODROME

די וואך פון מאנטאג 29-טען אפריל לואיס וועבערס דראמאטיזירונג „דער דאקטאר און די פרוי" מיט דער שעהנער מילדרעד הערים אין דער הויפט ראלע. אויך א קאמיש בילד. „ווען א מאן האט חתונה" מיט 6 מענשען 6.

ארטהור דאן און קאמפ. דער מוזיקאל קאמעדיע סטאר אין „סעי אנקעל". קערי לוליע, א קאמעדיענע און פערזענליכקייט מארטין און בוים קענדי טענצער. שארפ און יבסאן, שפאסמאכערס. דזשועט פענדעלטאן זינגער און טענצער

אויב איהר דארפט האבען

„קארוגירטען" אייזען

דאן טעלעפאנירט צו אונז. מיר האבען אלע מאהל א גרויסען סטאק סחורות. אויך פלאכען בלעך קאנדוקטאר רעהרען דאך רינגעס, און פיטינגס, מעטאל סטעליעס.

מיר האבען דעם גרעסטען בלעך „פלענט" אין דער בריטישער אימפעריע.

THE PEDLAR PEOPLE LIMITED

473 College St. Toronto. Pnone College 2317

LOEW'S

לאעו'ס יאנג סטריט טהעאטער

אונאונטערבראכען 12 מיטאג ביז 11 נאכמיטאג
נאכמיטאג 10 סענט, 15 סענט
אבענד 10 סענט 15 סענט און 25 ס.

די וואך פון מאנטאג 29-טען אפריל

עטהעל קלינטאן אין „געגנב'עטע שטונדען"

ראמאנטישע ערצעהלונג פון דעם מאדערנעם לאנדאן און איז שפאנענד פון אנפאנג ביז צום סוף. די סצענעס זענען געלעגט אין דער אומגעגענד פון לאנדאן, אין א רייכען געמבלינג הויז, אין הויז פון ענגלישען פארלאמענט מיטגליעדער, און שטעלען צוזאמען א וואונדערבארען פערגעניגען.

זיעבען הויך קלאס וואדעוויל אקטען.

לואיס מ. סינגער

לאיער און נאטארי פאבליק

קאמישיאנער פאר אלע פראווינצען פון קענעדע.

לאא אפיס 154 סימקא סטריט, טעלעפאן אדעלייד 919.

וואוינונג 433 פאלמערסטאן בולווארד. טעלעפאן קאלעדזש 4866.

מיר קויפען רוסיש געלד

אין צאהלען די העכסטע פרייזען, אויב איהר האט עטוואס רוסיש געלד און איהר ווילט ניט ריזיקירען און ווארטען אזוי לאנג ביז עס וועט גאר ניט ווערטה זיין, דאן קומט אריין צו אונז אין אפיס. מיר פערקויפען אייך רוסישע רובעלס זעהר ביליג.

דאס מיליטערישע געזעץ

פערלאנגט דאס א יעדער מאן פון מיליטערישען עלטער זאל האבען ביי זיך עטוואס צו ווייזען דאס ער איז ניט פערפליכטעט צו געהן אין דער ארמיי.

מיר מאכען אוים אזעלכע פאפיערען, די וועלכע האבען ערהאלטען נאטיסעס פון זייערע בעלי בתים זאלען גלייך קומען צו אונז און פערמיידען אונאנגענעהמליכקייטען.

גארפינקעל

120 יוניווערזיטי עוו. קאר. דאנדעס

אויפמערקזאם אויפמערקזאם

אסטראווצער לאנדסלייט

איהר זייט העפליכסט געבעטען צו קומען

צו א ספעשעל מיטינג

זונטאג דעם 26 אפריל 1 אזייגער נאכמיטאג

אין ציון האל 206 בעווערלי סטריט רום 6

צוועק, וועגען גרינדען א אוסטראווצער קראנקען אונטערשטיצונגס פעראיין. בזי ארדער, די קאמיטע.

עלעהשאן מושב זקנים

וועט שטאטפינדען היינט דעם 28-טען אפריל

2 אוהר נאכמיטאג אין מיסאל סט. שוהל

יעדער מעמבער איז געבעטען צו קומען אין צייט צו ערוועהלען פאסענדע פערזאנען פאר זייערע עמטער.

מר. מעזניקער, פרעזידענט
מרס. גאלדשטיין רעק. סעקרעטער

צאהלט פאר די שיך און ניט פאר די פיקסטשורס

ווארום דארפט איהר געהן אין יענע סטארס, וואו איהר מוזט צאהלען פאר די שעהנע פיקסטשורס און פאר דעם גרויסען געהאלט פון די מענעדזשערס. ווען ביי אונז צאהלט איהר נור פאר דער סחורה, אבער ניט פאר קיינע אנדערע זאכען.

חוץ דעם וואס מיר פארקויפען ריטייל צו האלסייל פרייזען, קענט איהר זיך מיט אונז אויס-טענה'ן אין אייער אייגענער שפראך—אין אידיש.

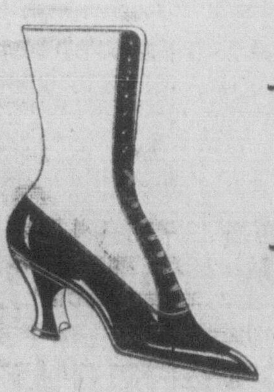

מענער שיך, פרויען שיך און קינדער שיך

מיר האבען פון דעם אלעם א גרויסען סטאק און מיר פארקויפען עס צו די ביליגסטע פרייזען. מיר זענען צופרידען צו שטעלען זיך א קליינעם פראפיט, אבי צו טהון ביזנעס.

לעבען און לעבען לאזען — דאס איז אונזער פרינציפ.

קומט צו אונז נאך אייערע שוכווארג, און איהר וועט פאר בלייבען איינער פון אונזערע פיעלע צופרידענע קאסטימער.

אונזער סטאר איז אפען יעדען אווענט.

געדענקט אונזער אדרעס

S. I. Wikowetzky — **ס. י. וויקאוועצקי**

184½ Queen St. W. — 184½ קווין סטריט וועסט

THE DAILY HEBREW JOURNAL
H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —
251 - 253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967
Subscription Rates — $5.00 Per Year
Single Copy — 2 Cents

Entered as Second Class Mail Matter at C.P.O. Toronto Ontario
January 22nd. 1913

די צרה'דיגע לאגע

אין די לעצטע עטליכע טעג האבען מיר אין אונזער צייטונג געבראכט איניגע ארטיקלען פון דעם לעמבערגער ,,טאגעבלאט'', וועלכע דערצעהלען וועגען דער טרויעריגער לאגע פון די אידען אין גאליציען. חוץ יענע ארטיקלען האבען מיר פרייטאג אויך געדרוקט א בריעף פון אונזער קאפענהאגענער קארעספאנדענט ש. פאן וועגען דער לאגע פון די אידען אין גאליציען און בוקאווינע. און אלעס דערצעהלט אונז וועגען איין זאך, וועגען די פערצווייפעלטע לעבענס־בעדינגונגען פון דעם מיליאן און א האלב גאליציאנער אידען. יענע בעדינגונגען, אונטער וועלכע מען קען ניט לעבען אבער זיי זענען נאך צו גוט. א זמן זאל קענען פון זיי שטארבען, און דער רעזולטאט איז דארום א גסיסה־טויט.

דאס איז יעצט דער צושטאנד אין גאליציען. און ווי אין אלע לענדער, ארבייטען אויך דארטען די אידישע פיער הונדערט געגען די אידישע אינטערעסען, א זאך וואס פערשלימערט נאך מעהר די אזוי אויך גענוג צרה'דיגע לאגע.

טרויעריג איז זייער גורל. דער גורל פון דיעזען מיליאן און א האלב אידען, און טרויעריג איז אויך דער גורל פון דעם פערטעל מיליאן בעסראביער אידען, וועלכע זענען יעצט ארונטער אונטער'ן שיין פון רומעניען. די רומענישע רעגיערונג זעצט נאך אלעס פאר איהר אבנארונגס־פאליטיק, אז אט געהט זי געבען אידען גלייכבערעכטיגונג, און אט גיט זי, און דערווייל איז מערקווירדיג ווי זי שטעהט אויף איין פלאץ, און די לאגע און בעציהונגען צו אידען ווערען נאך פערערגערט, טראץ אלע פערשפרעכונגען.

צו די דריי הונדערט טויזענד אידען, וועלכע רומעניען האט ביז יעצט אונטערדריקט, האט זי יעצט דורך די דייטשע אינטריגעס בעקומען נאך א פערטעל מיליאן, און די אונטערדריקונגען וועלען דארום יעצט קענען אנגעהן אין פארקומען אויף א גרעסערען מאסשטאב.

גאליציען, רומעניען, בעסראביען, דאס זענען ניט די איינציגע לענדער, וואו די לאגע איז א פערצווייפעלטע. מען קען אנצייהלען נאך עטליכע פלעצער, וואו די לאגע איז ניט בעסער. און דאך, ריהרט זיך יעצט ניט קיין האנד עטוואס צו טהון, די לאגע צו בעקעמפען.

יאהרען אין יאהרען האט מען זיך ביי אונז געאמפערט וועגען דעם ווי־אזוי מען דארף טהון, און וואס מען דארף טהון, און ווען עס איז געקומען צו טהון, זענען אלע פערזונקען אין א טיפען, ליעבען, זיסען שלאף.

פערנאכלעסיגט ניט די געלעגענהייט

ניט צום ערשטען מאהל קומט דעם שרייבער פון דיעזע שורות אויס צו שרייבען וועגען בילדונג פאר ערוואקסענע. נאך מיט יאהרען צוריק, האבען מיר אנגעצייגט אויף דער גאנצער סיסטעמלאזיגקייט וואס הערשט אין אונזער קולטורעלער טהעטיגקייט. און דארום איז דער רעזולטאט, א סך טומעל און ווייניג נוצען, און דער רעזולטאט דערפון לאזט זיך גאנץ שטארק פיהלען, די עם הארצות איז צו בעמערקען אויף שריט און טריט.

וויל מען דאס אבשאפען, מוז מען זיך בעשעפטיגען מיט סיסטעמאטישער בילדונג פאר די פאלקס־מאסען. עס קען זיין אז דיעזע ארבייט איז אפשר א נודנע ארבייט, צו קליין אין די אויגען פון פיעלע פון אונזערע עסטעטען און פיין־שמעקער, וועלכע קוטען אב נאר מיט אויגען־גלאצעניש, עס איז אבער די איינציגע נוצליכע ארבייט, און אזוי לאנג ווי דאס וועט ניט ווערען די מעטהאדע פון אונזער קולטורעלער טהעטיגקייט, וועלען מיר זיך אלעס האבען צו בעקלאגען אויף דעם, וואס עם הארצות געוועלטיגט ביי אונז, און עם הארצים זענען די ווארט־פיהרער.

סיסטעמאטישע בילדונג פאר'ן פאלק, און דער שפראך, וועלכע די ברייטע פאלקס־מאסען פערשטעהן — אידיש, דאס מוז ווערען דער יסוד פון אונזער קולטור־טהעטיגקייט, דאס מוז זיין דער פונדאמענט, אלעס אנדערעס קען מעהר ניט דיענען ווי א נעבען־זאך.

אמת, די געגנער פון אזא ארבייט, האבען אנצוצייגען, אז מען האט שוין געפרובירט ארבייטען אזוי אין מאנכע שטעדט, און עס איז געוועזען א דורכפאל. אבער דיעזע געגנער דארפען געדענקען, אז יעדע זאך קען זיין מאהל דורכפאלען, און צום צעהנטען מאהל זיך איינגעבען, אויב די ריכטיגע מענשען נעהמען זיך נאר דערצו, און די ריכטיגע מעטהאדען ווערען אנגעווענדעט.

אין בסך הכל, איז דאך מיט סיסטעמאטישע פאלקס־בילדונג נאך גאנץ ווייניג עקספערימענטען געמאכט געווארען.

אבער וויכטיג זענען דא ניט די עטליכע נארישע געגנער, ווייל סוף כל סוף זענען זיי דאך ניט מעהר ווי איינצעלנע, און דאס אויך גאנץ קליין אין צאהל. וואס איז אבער מיט די ברייטע פאלקס־מאסען?

ביי אונז אין שטאדט, ווערט יעצט געמאכט אזא עקספערימענט פון סיסטעמאטישע פאלקס־בילדונג דורך די אווענד קורסען פונ'ם פרץ פאלקס־אינסטיטוט, און דיעזער עקספערימענט קען ברענגען די געווינשטע רעזולטאטען, ווען די ברייטע פאלקס־מאסען וועלען נאר דאס שענקען די נויטיגע אויפמערקזאמקייט.

ניט ביי איין געלעגענהייט, האבען די מאסען ארויסגעוויזען, אז זיי גארען נאך סיסטעמאטישער בילדונג, נאך דעם, פון וועלכען זיי זענען בערויבט געווארען אלס קינדער. יעצט איז די געלעגענהייט פארהאן, און ווי אלע מאכען מיר אויפמערקזאם, אז זיי זאלען דיעזע געלעגענהייט ניט פערנאכלעסיגען.

רוסלאנד און די דייטשען

שטריכען וועגען דעם שטארקען איינפלוס פון די דייטשען אין דער פריהערדיגער רוסלאנד.

פון א. י. ברזילי

אז די דייטשען האבען געשפיעלט א געוואלטיגע ראלע אין רוסלאנד, אז זיי זיינען געוועזען די הויפט בעלי־בתים, די טאן געבער, די פערפאסער פון די רוסישע ,געזעצען, פונ'ם פאליטישען ווארט, ווי אויך די ערפינדער און אנפיהרער פון די שוידערליכע פאגראמען אויף די אידען אין די יאהרען 6—1905, — דאס אלעס איז שוין ביי קיינעם קיין ספק ניט, יעדער איינער ווייסט עס גאנץ בעשטימט. די גאנצע וועלט האט זיך שוין איבערצייגט, אז רוסלאנד איז אויך געוועזען דער בעסטער פונקט, די בעקוועמסטע נעסט פאר די דייטשע שפיאנען.

עס איז זעהר א כאראקטעריסטישע ערשיינונג אינ'ם רוסישען לעבען, דאס אלע צארען האבען אהן א רעכנונג, ביז צום וואהנזין איינפאך, געליעבט דאס דייטשע פאלק, געעהרט זייער שפראך און ליטעראטור. דער רוסישער הויף איז שטענדיג געווען אנגעפילט און ארומגערינגעלט מיט דייטשען. דייטשע טשינאווניקעס אין פעטערבורג, ניט רעדענדיג שוין פון הויכע מיליטערישע בעאמטע; פאלקאווניקעס און גענעראלען פון פערשיעדענע ראנגען, נור זאגאר ציווילע, זיינען קיינמאל ניט געוועזען פון דעם ארטיקעל, וואס עס פאדערט זיך א געוויסע אנשטרענגונג דאס צו געפינען. — זיי זיינען, הייסט עס, ניט געוועזען קיין יקרי המציאות. א שטעלע פון א גראדאנאטשאלניק האט עפעס ווי געמוזט פערטראטען זיין פון א דייטש, א גאלאווא — א דייטש. פיעלע דייטשע נעמען האבען אויך געקלונגען צווישען די בעאמטע פון מיניסטעריום, צווישען סענאטארען, גובערנאטארען א. ז. וו.

אויף ווי ווייט אלעקסאנדער דער 3־טער האט פערגעטערט די דייטשע שפראך קען דיענען פאלגענדער פאקט:

דורכפאהרענדיג אמאל ווארשא, האבען די דארטיגע אידען, אויסער דאס ,,ברויט מיט זאלץ'', וואס זיי האבען איהם, דעם צאר, דערלאנגט, צו דער זעלבער צייט, אויף שריפטליך אויסגעדריקט אין פאעזיע זייער ,,ברכה'', וועלכע איז געשריבען געווארען אין דער דייטשער שפראך. ווען אלעקסאנדער האט דורכגעלעזען די ברכה, וואס האט אויף איהם געמאכט זעהר א אויסערגעוועהנליך געוואלטיגען איינדרוק בלויז דערפאר, וואס זי איז פערפאסט געווארען אין זיין ליעבלינגס־שפראך — אין דייטש, — האט ער פערלאנגט, אז מען זאל איהם איבערגעבען דעם נאמען פונ'ם פערפאסער. זעלבסטפערשטענדליך, אז זיין פערלאנג, אדער ריכטיגער — זיין בעפעהל איז ערפילט געווארען. אין א קורצע צייט ארום איז דער פערפאסער פון יענער ,,ברכה'' בעעהרט געווארען פאר זיין שטיקעל ארבייט (מעגליך: — פאר זיין געלונגענעם איינפאל) מיט אן אלערהעכסטען שריפטליכען דאנק.

דער דאזיגער גליקליכער פערפאסער איז, ווי בעוואוסט, געוועזען ניט קיין אנדערער, ווי דער בעקאנטער זשורנאליסט א. פרידמאן, דער שפעטערער רעדאקטאר פון דער טעגליכער העברעאישער צייטונג אין ווארשא ,,הצפה''. ווען ער, פרידמאן, האט בעשלאסען ארויסצוגעבען די אויבענדערמאהנטע צייטונג, איז ער — ניט בעזיצענדיג קיין דיפלאם פון א העכערען בילדונגס אנשטאלט, וואס האט זיך דאן, אין יענע ,,גוטע'' יאהרען, געפאדערט פון א רעדאקטאר — געפאלען אויף אן המצאה זיך צו בענוצען מיט ,,זכות אבות'': צו זיין ביטע אין מיניסטעריום אויף אן ערלויבניש ארויסצוגעבען אן העברייאישע צייטונג, האט ער צוגעלעגט זיין שריפטליכען דאנק פון אלעקסאנדער דעם דריטען. עס האט לאנג ניט גענומען און די ערלויבניש אויף דער געפלאנטער צייטונג איז איהם, אהן שום בעזונדערע מיהע, צוגעשיקט געווארען.

נאך א פאקט:

פיעלע, פיעלע יאהרען האט מען אין די פאליטישע הויכע ספערען אין רוסלאנד זיך גע'חקרן'ט, מפלפל געווען, זוכענדיג מיטלען ווי אזוי צו פערבינדען קאוועל מיט וולאדימיר־וואלינסק, דורך אן אייזענבאהן ליניע. די דאזיגע צוויי שטעדט זיינען פערהעלטניסמעסיג גאנץ קליין מיט זייער בעפעלקערונג, מיט'ן האנדעל, ווי אויך אין פערשיעדענע אנדערע הינזיכטען, וואס גיבען אירגענד וועלכע שטאדט עפעס א מין געוויסע בעדייטונג. פונ'ם פאליטישען, פונ'ם מיליטעריש־סטראטעגישען שטאנדפונקט אבער, זיינען זיי, יענע צוויי שטעדט, און דער גאנצער געגענד ארום זיי פון דער גרעסטער וויכטיגקייט פאר א לאנד. קאוועל, וועלכע איז אן ערשט־קלאסיגע אייזענבאהן סטאנציע, איז אין דער זעלבער צייט, דער רעכטער מיטעלפונקט, דער צענטער, וואס פערבינדט פוילען מיט גאנץ רוסלאנד; וולאדימיר־וואלינסק, וואס געפינט זיך אויף א שטרעקע פון 1½ שטונדע רייזע פון קאוועל, שטעהט זעהר נאהענט פון דער עסטרייכישער גרענעץ.

זעלבסטפערשטענדליך אז, אזא ,,אפענע קארט'' האבען אפילו די רוסישע פערנאכלעסיגטע, גלייכגילטיגע פאליטיקער פערשטאנען. זיי האבען געוואוסט די בעדייטענדע וויכטיגקייט פאר'ן לאנג פון אן אייזענבאהן אין יענעם שארפען פונקט.

צוליעב דיעזען צוועק פלעגט מען גאנץ אפט ארויפשיקען אהין ,,קאמיסיעס'' וועלכע זיינען בעשטאנען פון די גרעסטע אינזשינערען, ארכיטעקטארען (מעהרסטענטהיילס: דייטשע) און וויסענשאפטס מענער, אום אויסצובייטען א פלאן דורכצופיהרען די אייזענבאהן־ליניע, די פערשיעדענע קאמיסיעס האבען זיך, אבער, יעדעס מאל אומגעקעהרט צוריק קיין פעטערבורג מיט גארנית. אלע האבען געגעבען איינעם און דעם זעלבען ענטפער. ,,דער פלאן איז ניט דורכגעפיהרבאר, עס איז אונמעגליך''. . . .

די דאזיגע פראצעדורע פון שיקען אלע מאל אנדערע קאמיסיעס האט זיך געצויגען פיעל צייט, ביז מיט א יאהר 12—10 צוריק, ווען מען האט עפעס אביסעל דערשפירט פון ,,אויבען'', אז א פייער וועט ווערט זיך, סוף־כל־סוף, אנכאפען, און אז די געפאלענע אייזענבאהן־ליניע וועט דאן פיעל נוצען ברענגען (אויב ניט פאר רוסלאנד — איז פאר דייטשלאנד . . .) און מען האט זיך ענדליך געגעבען א נעהם ,,אויפ'ן רוסישען שטייגער'' א ן דורך א בעפעהל, וועלכער האט מיט א וואונק אנגעדייטעט, אז דער פלאן מוז בעפריעדיגט ווערען, האט א געוויסע קאמיסיע — די לעצטע — אנגעוויזען דעם ריכטיגען וועג, ווי אזוי די אייזענבאהן ליניע דורכצושניידען.

ווען דער ,,פלאן'' איז אין גאנצען שוין אויסגעארבייט געווארען, איז ערשט ארויפגעשוואומען א נייע פראגע: איבערצוגעבען די ארבייט אין פריוואטע הענט, צו פאדריאטשיקעס, אדער אליין דאס דורכפיהרען. א געוויסע מיליאנערען פירמע אין קיעוו האט דאן פארנעלייגט פאר'ן מיניסטעריום איהרע בעדינגונגען, אויף וועלכע זי פערפליכטעט זיך די גאנצע זאך אויסצופיהרען. אבער, ווי ס'זעהט אויס, זיינען זיי — די בעדינגונגען — ניט געוועזען צופריעדענשטעלענד, צו טהייער, אפנים, און עס איז דאן בעשלאסען געווארען דורכצופיהרען דעם גאנצען פלאן דורך אייגענע הענט — דורך דער רעגיערונג אליין. אין א צייט ארום האט זיך פלוצלונג בעוויזען אין קאוועל א מיליטערישער אייזענבאהן באטאליאן, די העכערע בעאמטע פון וועלכען זיינען, נאטירליך, אלע אפבלייטע, אינזשינערען פון פערשיעדענע צווייגען. אויסער זייער הויכע בילדונג, האבען זיי, אלע בעאמטע פונ'ם באטאליאן, — פונ'ם פאלקאווניק ביז'ן קלענסטען ראנג פון אפיציער, — געהאט נאך א גרויסע מעלה: אלע זיינען געוועזען דייטשען. און ניט נור האבען זיי בעהאלטען זייער אפשטאמונג, נור זיי האבען זיך זאגאר בערימהט, דאס אלע זאלען וויסען זייער יחוס; זיי פלעגען שטענדיג רעדען דייטש.

דער דאזיגער באטאליאן האט זיך גענומען פאר דער ארבייט, און אין א געוויסער צייט ארום איז די אייזענבאהן־ליניע צווישען קאוועל און וולאדימיר־וואלינסק פערענדיגט געווארען, און האט אנגעהויבען פונקציאנירען, פערבלייבענדיג מאקע אין זייערע, אין די מיליטערישע הענט. אלע באהן בעאמטע: נאטשאלניקעס, שרייבערס, טעלעגראפיסטען, מאשיניסטען, קאנדוקטארען א. ז. וו. זיינען אלע געוועזען אפיציערען און סאלדאטען. עס איז געווען ששון ושמחה דארט, אין די הויכע ספערען. נאר אין מיטען דער פריוד האט מען זיך פלוצלונג ארומגעקוקט (וואהרשיינליך איז דאס דורך א געוויסען פערזאן ענטדעקט געווארען) אז פאר'ן אויספיהרען דעם פלאן האט די רעגיערונג בעצאהלט זעהר א געוואלטיגען פרייז. . . עס איז גלייך בעשטימט געווארען א ספעציעלע קאמיסיע, וועלכע איז געקומען אין קאוועל אום אונטערצוזוכען אלע ביכער מיט די אפיציעלע דאקומענטען וועגען דער גאנצער ארבייט. די קאמיסיע האט, פערענדיגענדיג איהר מיסיאן, אונטערגעפיהרט א סך הכל, וועלכער האט געוויזען, אז יעדער מייל קאסט דער רעגיערונג, לויט די אנגעגעבענע בעדינגונגען פון דער אויבענדערמאהנטער פריוואטער קיעווער פירמע, מיט 350,000 רובעל טהייערער, און דאס איז א דאנק דעם וואס דאס געלד איז עפעס פערשוואונדען געווארען דורך געוויסע הענט. . . .

עס איז געווארען א ,,וויצעקו'' און דער הויפט בעאמטער פונ'ם באטאליאן, — דער בעל הבית, — א געוויסער פאלקאווניק פעלד איז גערופען געווארען קיין פעטערבורג, אפצוגעבען דין וחשבון פאר אזא פערברעכען, פערשוואונדענדיג רעגיערונגס געלדער.

אלע, וועלכע האבען געוואוסט די איינצעלהייטען פון דער פאסירונג, האבען פערשטאנען, אז ער, פעלד, וועט ניט אפשנייערן אזוי גלאטיג; מען איז געווען זיכער, אז ניט נור ער וועט מיט זיין אמט בעצאהלען, נור זאגאר זיין פראכטפולע וואהנונג, — דאס הויז מיט די גרויסע, לופטיגע 18 צימערען, וואס ער מיט זיין פרוי, דאס קינדערלאזע פאאר פאלק, האט בעוואוינט, וועט געוויס פערביטען ווערען אויף איין קליין, טונקעל, לופטלאז צימעריל מיט גראטען. . .

עס האט זיך, אבער, גלייך ארויסגעוויזען, אז דער פחד איז געווען גאר אן אומזיסטיגער. א דייטש (און דערצו נאך אזא דייטש!) איז דאן אין רוסלאנד ניט געוועזען קיין קלייניגקייט, ובפרט, אז ער האט נאך גרויסע ,,זכות אבות'': — א שוועסטער, א בילד שעהנע, וועלכע איז א גאנצער ,,כל ולך'' דארט, אינ'ם רוסישען הויף. . . עס זיינען ניט פאראיבער קיין גאנצע צוויי וואכען פון זיין, פעלד'ס, אבפאהרען נאך פעטערבורג צו שטעהן פאר'ן ,,בית דין'', האט ער זיך אומגעקעהרט צוריק אין קאוועל אין א יוניפארם פון א גענעראל.

(זייענדיג זעהר גוט בעקאנט, בעפריינדעט זאגאר, מיט יענעם ,,העלד'', פאלקאווניק פעלד, איז מיר די גאנצע זאך געווען בעוואוסט מיט אלע איהרע איינצעלהייטען. א. י. ב.).

דיעזער בולט'ער פאקט, וואס איז נור איינער פון די טויזענדער, וועלכע קענען געגעבען ווערען אויפ'ן חשבון פון דער געוועזענער פינסטערער רוסלאנד, איז גענוג איבערצייגענד אויף ווי ווייט הויף — און שטארק די דייטשע מאכט האט דארט געהערשט, און ווי אונבעגרענעצט און איינפלוסרייך זי איז געווען.

* * *

דער יעצטיגער וועלט קריעג האט ענדליך ארויסגעריסען די מערדערישע, בלוטדורשטיגע מאסקע פונ'ם דייטשען פאלק. מען האט זיך שוין גענוג איבערצייגט, אז עס איז ניט, ווי אנדערע האבען פריהער בעהויפטעט, אז נור איין ווילהעלם ענטהאלט אין זיך דעם גאנצען דייטשען יונקערטהום, און אז דאס גאנצע פאלק איז אונשולדיג, ריין פון דעם עלעמענט. יעצט זעהט שוין די וועלט, אז דאס גאנצע דייטשע פאלק איז דורכגעווייקט מיט גרויזאמקייט, עס איז ברוטאליש, בלוטדורשטיג.

די נשמה פון א פאלק דריקט זיך אויס אין איהרע פארשטעהער, אין איהרע גדולים, איהרע פערטרעטער, וועלכע זי האט געשאפען און ארויסגעשטעלט פאר דער וועלט. דער ,,היסטארישער'' הינדענבורג, וועלכער האט זיך לעצטען ווינטער, מיט אן אפענעם שטאלץ, אויסגעדריקט פאר א געוויסען קארעספאנדענט: ,,דער וואס קען ניט זעהען קיין בלוט אין מלחמה צייט, יענער האט ניט די ווערטה, אז די ערד זאל איהם טראגען אויף זיך'', — האט מיט דיעזער קורצער פראזע אויסגעדריקט ניט זיין אייגענע, פערזענליכע מיינונג, נור די מיינונג, דאס געפיהל פון זיין פאלק, וועלכעס האט איהם געבוירען, — דאס פאלק, וואס האט איהם בעשטימט אלס איהר פארשטעהער, איהר ,,רעטער'', און פאלגט איהם נאך מיט דער גרעסטער טרייהייט און איבערגעבענהייט! . . .

די דייטשע מעשים תעתועים, איהרע אונגעהערטע, פערברעכערישע טהאטען און מיאוסע בענעהמונגען געגען רוסלאנד, וועלכע האט ארויסגעשטעלט א ,,האלב ווייסען פלאג'', דאס הייסט, אז זי וויל ניט קיין קריעג, אבער אויך ניט קיין שלום, — די דאזיגע אלע מעשים האבען בעשטעטיגט און פערזיגעלט די מיינונג פון דער גאנצער וועלט וועגען איהר. יענער אקט פון רוסלאנד — ניט שלום און ניט מלחמה — האט געוויזען, אז זי האט שוין דערפיהלט דעם גיפט פונ'ם בייזען שלאנג, זיין ביטראסט. . . .

עס איז, דארום, יעצט קיין צווייפעל, אז אויב עס וועט געלונגען דייטשלאנד צו פערבלייבען אין דער זעלבער מאכט, וואס זי געפינט זיך יעצט אין בעצוג צו רוסלאנד, וועט זי, די לעצטע, פערבלייבען א געבונדענע, און אייביגע שקלאפין.

די אלטע דייטשע, זעהר געפעהרליכע פאר רוסלאנד נעסט, וועלכע איז דער איינציגער רעזולטאט פון איהר — רוסלאנדס — שרעקליכע, טרויעריגע לאגע, ענטוויקעלט זיך יעצט, ווארצעלט זיך איין אלץ מעהר און טיעפער און ווערט וואס ווייטער אלץ שטארקער, מעכטיגער און קרעפטיגער.

פון וויטשעט ביז מעטערן

בילדער פון דער גרויסער שלאכט אויפן מערב פראנט.

גזעהן און באשריבען פון א בעריהמטען קריעגס קארעספאנדענט

דער בעוואוסטער קריעגס קארעספאנדענט פיליפס גיבבס, פון דער ,,ניו יארק טיימס'', האט באשריבען די שלאכט וואס פלאקערט איצט צווישען די סטראטעגישע פונקטען וויטשעט און מעטערן אויפ'ן מערב פראנט. און מיר נעהמען ארויס פון יענעם באשרייבונג פאלגענדע זעהר אינטערעסאנטע שטעלען:

,,פארלעסטערען פריה — שרייבט מר. גיבבס — איז די שלאכט געווען גינסטיג פאר'ן שונא. ער האט פארנומען די וויטשעטע בערגלעך ביז ספאנבראקמאלען און האט זיך ארייגגעריסען ביז מעטעריען, לעבען באילעל. די ענגלענדער האבען זיך ניט געקענט העלפען און געמוזט צוריקציהען זיך פון דיעזע פלעצער, אבער אין אבענד האבען זיי געמאכט אן אטאקע און האבען צוריק געטריבען פון דארט דעם שונא.

,,איך האב בייגעוואוינט דיעזע שלאכט דעם 16־טען אפריל ביינאכט, און דעם 17־טען אין דער פריה. איך האב זיך (אדער האלבען ראד) פון דער פייערדיגעפונג אין דער מיטען פון דער דוהענער באמבאדירונג, וואס האט זיך געצויגען פון וויטשעט ביז באילעל און האט זיך אויסגעבויגען ארום דער געגענד לעבען מערוויל. די שלאכט, הייסט עס, האט פארנומען, דריי זייטען פון דיעזע דוהע.

,,עס איז געווען א מערקווירדיג בילד פון א אפענע שלאכט איבער א גלייכע געגענד. איך האב קיינמאל ניט געחלומ'ט צו זעהען אזא שלאכט. ביז איצט זענען אלע שלאכטען געווען געפאכטען אין די טראנשעען. עס איז שוין דריי יאהר, ווי איך קען און ווייס יעדען בערגעל, יעדע ווינדמיהל און יעדען וועגעלע און שטעגעלע אין דיעזער געגענד. איך האב דעריבער איצט מיט איין בליק געקענט באטראכטען וואס דעם שונא'ס קאנאנען האבען חרוב געמאכט, וואו זיי האבען אראבגעריסען א שטיק אדער אויס גערייסען א גרוב.

,,באילעל האט נאך געברענט. בייטאג. בייטאג האט מען צוליעב דעם טומאן, וואס האט ארומגעוויקעלט די גאנצע געגענד, ניט געקענט זעהן די שטאדט. ביינאכט אבער ווי נאר דער הימעל איז דונקעל געווארען, און דער ווינד האט אביסעל פארטריבען דעם טומאן, האבען זיך דערזעהן די ריזיגע רויטע פייערצונגען. און אין זייער אבשיין האט זיך געזעהן די יוענט און די צובראכענע דעכער פון באילעל.

עטוואס ליגקס פון דארט האט זיך געזעהען דער דארף ראקס, וועלכער איז אויך געשטאנען אין פלאמען. פאראורזאכט דורך דעם שונא'ס עקספלאדירטע קאנאנען קוגלען. ארום דער געגענד האבען זיך אין אלע זייטען געזעהן ברענענדע דערפלעך, פארמס, הייזער און קופעס היי די פייערען האבען זיך אזוי געצויגען ארונטער צו ביז מערוויל. דער רויך פון דיעזע אלע פייערען האט זיך געצויגען ווי ווייסע לענטעס, איבער'ן טונקעלען הימעל.

ווען די קאנטאר אטאקעס האבען זיך אנגעפאנגען צו צפון צו פון וויטשעט און צו דרום צו אין דער ריכטונג פון מעטערען, האט דאס שרעקליכע קראכען פון די קאנאנען, גענומען ווערען אלס גרעסער און פירכטעליכער. עס האט אויסגעזעהן אזוי ווי די ערד צוזאמען מיט'ן הימעל האבען געציטערט, אדער אזוי ווי אלע קאנאנען און פויקען פון דער גאנצער וועלט האבען זיך צוזאמענגענומען און געקלאפט און געפויקט.

דעם גאנצען פארנאכט האט דער גיהנום פון פייער און בליי אזוי אנגעהאלטען. ווען עס איז געווארען טונקעל האט מען דערזעהן וואו יעדע באטארעע געפינט זיך דורכדעם וואס עס איז אלע ווייילע ליכטיג געווארען ארום איהר, דורכדעם וואס עס האט אלע ווייילע אויפגעבליצט און אויפגעפלאמט. יעדע ארויס געשליידערטע קויל, איז געפאלען ערגעץ אויף א הויכען בערגעל ארום באילעל.

''דער פלאטץ, וואו איך בין געשטאנען האט זיך געטרויסעלט אזוי ווי פון אן אונאויפהערליכע ערדציטערניס, טראץ דעם וואס עס איז שוין געווען אבענד, איז ניט געווען פינסטער, ווייל יעדע רגע פלעגט דער הימעל בעלויכטען ווערען פון די דורכפליהענדע אויפרייסענדע קאנאנען קוגלען. אויסערדעם פלעגען זיך אפט אנצינדען די שפיצען בוימער אדער הייזער און נעהמען לייכטען.

''איבער דיעזען גיהנום פלעגט זיך אפט דורכטראגען א גרויסע ''פויגעל'' — אן ענגלישער לופטפליהער. דיעזע העלדישע און מוטהיגע פליהער האבען געהאלטען אין פליהען גאנץ ניעדריג אום אויסצופארשען דעם שונא'ס פאזיציעס און באטערען. אלע ווייילע פלעגט א ''פויגעל'' ארויסלאזען א סיגנאל פאר אונזערע ארטילעריסטען זיי זאלען וויסען וואו צו שיסען. .

''דורך דער פינסטערניס פון דער נאכט האבען זיך גערוקט אלץ נעהענטער צו די פייערן גרופען מענשען. איין גרופע האט פערביינגעהענדיג נענומען זינגען ''נוה באי! גוד באי!'' דער פלאץ, וואו זיי זיינען דורכגעגאנגען, איז גראדע געוועזען א געפעהרליכער פלאטץ — פון אלע זייטען האבען אויפגעריסען קוילען. זיי האבען זיך אבער פונדעסטוועגען געפיהלט מונטער און האבען פרעהליך געזונגען, דערביי זיינען פיעלע סאלדאטען געזעסען אין די טראנשעען, גערויכערט און געשמועסט.

''ביינאכט האט דער שונא אראבגעבראכט נאך קאנאנען און גענומען מיט זיי ארבייטען. געהן איבער דיעזע פעלדער און דורך דיעזע דערפער האט געהייסען ריזיקירען צושאסען צו ווערען אויף שטיקער. אין אייניגע דערפער האבען זיך געפונען אלטע פרויען, מיידלאך, באים און קליינע קינדער, אבער זיי האבען זיך ניט געוואלט שיידען פון זייערע היימען. אפילו איצט, ווען די קאנאנען קוילען האבען שוין דערגרייכט צו זיי, האבען זיי נאך אלץ ניט געהאט קיין חשק איינצופאקען זיך און אוועק צו געהן. אלטע פרויען זיינען זיך געגאנגען איבער די וועגען, וואו א ריעזיגע קויל פלעגט אלע ווייילע פאלען און אויפרייסען.

''איין פרוי האט מיר געזאגט, אז זיי געהען אהיים און האט מיר פון ווייטען אנגעוויזען אויף איהר פארם הויז. וועלכע איז שוין געווען א צושמעטערטע פון א קאנאנען קויל, א יונגער מאן, וועלכער איז געשטאנען ניט ווייט פון אונז און האט בעאבאכטעט די שלאכט, האט זיך צו מיר אבגערופען:

— זי איז משוגע, אט די אלטע פרוי, זי וויל געהן ארויסנעהמען די בהמה וואס זי האט דארט איבערגעלאזען אין שטאהל, אן ענגלישער סאלדאט האט מיר געזאגט, אז מיט פינף מינוט צוריק איז דארט א מאן דער'הרג'ט געווארען. און זי וויל געהן אהין.

''דער יונגערמאן האט זיך אומגעדרעהט צו דער אלטער פרוי און האט איהר געזאגט אויף פלעמיש, וואס איז אזוי עהנליך צו ענגליש, אז איך האב פערשטאנען יעדעס ווארט:

— באבעלע, קומט נאכמיטאג אהין ווידער. איצט איז אונמעגליך אהין צוצוקומען.

,,עס האט אבער געשיינט, אז שפעטער נאכמיטאג, וועט אויך ניט פיעל, בעסער זיין ווי איצט.

''איך האב היינט פריה, דעם 17טען בעגעגענט אן אפיצער פון די ''שאטלענדישע שיסער'' וועלכער איז נור וואס געקומען פון מעטערן נאך א שווערע שלאכט וואס דארט איז פארגעקומען. האט ער מיר דערצעהלט, אז עס האט דארט געוואהנט אין א פערלאזטער פארם הויז, וואו די איינוואוינער האבען) איבערגעלאזט זייערע קיה און היהנער פאר די סאלדאטען. האבען זיך טאקע די סאלדאטען בענוצט מיט דעם: זיי האבען געמאלקען די קיה פאר ברעקפעסט, געשאכטען און געקאכט די היהנער פאר סאפער און קיין איין דייטשע קויל איז אהין ניט צוגעקומען, ווייל דאס הויז איז געווען אין א פערווארפען ווינקעל.

''איך האב זיך היינט אויך געזעהען מיט אייניגע פון די וואונדעטע סאלדאטען. וועלכע האבען זיך איינגעצייכענט מיט זייער העלדישער איינגעשפארטער פערטהיידיגונג פון נעיוועגליז. דערנאך האבען זיי זיך געשטעלט ניט צו דערלאזען דעם שונא ארויסמארשירען צו צפון צווישען באילעל און סטראזעל. דעם דארף נעיוו ענגליז האבען זיי פערטהיידיגט מיט א מערקווירדיגע העלדישקייט, אבער ווען זיי זיינען ארום גערינגעלט געווארען פון ביידע זייטען, האבען זיי שוין געמוזט אבטרעטען. די דייטשען האט אבער דער דארף נעיוו ענגליז געקאסט טהייער: ארום די ווענד ליענען איצט בערגלעך מיט דייטשע הרוגים.

''די העלדישקייט פון די ענגלישע סאלדאטען האט זיך ארויסגעוויזען אויף א מערקווירדיגען וואונדערבארען אופן אין פיעלע פלעצער. זיי האבען אין געוויסע ערטער געקעמפט ביז'ן לעצטען אטהעם און זיך ניט געוואלט אונטערגעבען. פיעלע גרופען האבען ניט אויפגעגעבען דעם קאמפף ביז זיי זיינען ארומגערינגעלט און אטאקירט געווארען פון די דייטשען.

''די מאטאר סייקעל פאהרער האבען געטהאן די ארבייט פון דער קאוואלעריע, דיענענדיג אלס פאטרולען אויסצופארשען דעם שונא'ס פאזיציעס.

''היינט האב איך געזעהען איינעם פון די דייטשע געפאנגענע. עס זיינען פארא אזעלכע צווישען זיי, וואס מארשירען מיט שטאלץ און מאכען, די מינע פון זיעגער פיעלע אבער פון די געפאנגענע געבען אפען צו, אז די דייטשע קאמאנדירען זיינען דורכגעפאלען, אין דער פערווירקליכונג פון זייערע פלענער.

''די דייטשען, צום בייזשפיעל, האבען בעשלאסען צו נעהמען בעטהון דעם 10טען אפריל, און זיי האבען עס נאך אלץ ניט גענומען, ארדא האבען זי גערעכענט צו נעהמען נאך דעם 28־טען מערץ. און נאך אנדערע וויכטיגע שטעדט און סטראטעגישע פונקטען האבען זיי גערעכענט צו נעהמען אין בעשטימטע טעג. אבער זיי זיינען געבליבען ביים רעכענען.''

אויב איהר האט ניט קיין אייגענעם גארטען פאר וואס ניט געברויכען שטאדטישע לאנד?

די יעניגע וועלכע האבען לעצטען יאהר פארפלאנצט גרינצייג אויף זייערע אייגענע גערטנער אדער וועלכע האבען גענומען שטיקער שטאדטישע לאנד און האבען געהאט גוטע רעזולטאטען וועלען טהון דאסזעלבע היינטיגעס יאהר.

אבער צו די יעניגע וועלכע האבען געמאכט א פארזוך צו פארפלאנצען גרינצייג און האבען ניט געהאט קיין ערפאלג צו ענדע וועלען מיר זאגען:

פראובירט נאכאמאהל בלויז דערפאר ווייל עס איז אונבאדינגט נויטיג לוינט זיך דאס צו טהון.

איהר דארפט ניט מאכען אלעס אין איילעניש. בארעכענט פריהער וואס איהר ווילט טהון איידער איהר פאנגט אן צו טהון. דאן בעראהט אייך מיט א פריינדליכען שכן וועלכער האט יא געהאט אן ערפאלג.

אבער צוערשט פילט אויס דעם קופאן וואס געפינט זיך אונטען און באקומט א פרייע קאפיע פון דעם ביכאלע מיט'ן נאמען "א גרינצייג גארטען ביים הויז," וועלכעס ווערט ארויסגעגעבען פון דעם אגריקולטור דעפארטמענט. עס ענטהאלט זעהר פיעל פראקטישע עצות. און אויך פלענער פון גערטנער פון פארשידענע גרויסקייטען. אויב נאכדעם ווי איהר וועט האבען איבערגעלעזען דאס ביכאלע, און זיך בעראטהען מיט אייער שכן וועט איהר אויסגעפינען דאס די ערד פון אייער גארטען איז ניט פאסיג אויף צו פארפלאנצען גרינצייג. דאן רעדט אייך צוזאמען מיט אייערען א שכן אדער א פריינד און דינגט אב אדער קריגט אומזיסט א פאסיג שטיקעל לאנד וועלכעס איז ניט ווייט פון אייך. און דאן שטרענגט אן אלע אייערע כחות סיי אין געלד און סיי אין ארבייט, צו זעהען צו פארפלאנצען א גענוגענדען "קראפ" פון גרינצייג.

אט נעהמט אזא משל: לעצטען יאהר האבען פינף-אונדדרייסיג מענער אין א שטאדט פון אנטעריא פון וועלכע אלע זענען געווען ניט באקאנט אין פארמעריי האבען זיך צוזאמענגענומען און האבען יעדער איינציגער בייגעשטייערט צו צעהן דאלאר און האבען אבגעדונגען פיער אקער לאנד אויסער'ן שטאדט. דאן האבען זיי געדונגען א מענשען וואס פארשטעהט אביסעל וועגען פארמעריי. זיי האבען איהם באצאהלט פאר'ן אקערען און בראנעווען. האבען געקויפט זריעה, און האבען אנגעפאנגען די ארבייט זעהר ריכטיג דאן האט יעדער איינער איבערגענומען צו טהון א געוויסע ארבייט און יעדער איינציגער האט ריכטיג דורכגעפיהרט וואס ער האט צוגעזאגט צו טהון. אויך באצאהלט דעם פארמער פאר'ן איינפאקען און ווייזען זיי וואס צו טהון.

אין נאוועמבער פון לעצטען יאהר האט יעדער איינציגער געהאט אויף זיין חלק צו $42.00 אין קאסע און יעדען איינציגען פון די פינף און דרייסיג פאמיליען האבען צוגעשיקט אהיים (מיט באצאהלטען עקספרעס) גרינצייג אויף דער סומע פון ארום $31.00

אלע זענען געווען העכסט צופרידען, און דער רעזולטאט איז דאס דיזעלבע פינף און דרייסיג מענשען וועלען היינטיגעס יאהר פארטאפלען זייער אונטערנעהמונג

* * *

די זאך וואס מיר ווילען ארויסברענגען איז דאס, אויב די דאזיגע פינף-און-דרייסיג מענשען וואלטען זיך געווען פארלאזען אויף זייערע אייגענע מעגליכקייטען מיט זייערע אייגענע יארד גארטנער וואל מען אפשר איניגע פון זיי געקאנט פראדוצירען פאר $30 גרינצייג אבער די מעהרסטע פון זיי ניט. אבער אין דער צייט ווען זיי האבען דאס געמאכט א שותפות'דיג געשעפט האט יעדער איינציגער גענאסען די פרוכט פון יענעמס גליק. זיי האבען זיך אויסגעלאכט פון זייערע טעות'ן און האבען פראדוצירט פאר מעהר פון $100,000 דאלאר גרינצייג, לויט די פרייזען וואס האבען דאן עקזיסטירט און אויף אזא אופן פארשפארט אזא גרויסע צאהל גרינצייג.

פארוואס ניט זעהען טהון אויך אזוי? און נאך אנאנדערע זאך קאן אייך העלפען צו ענטשיידען דאס. פון די פארמערס פון אנטעריא ווערט פארלאנגט צו פראדוצירען מעהר ווייץ, און אויך אנדערע פארם פראדוקטען וועלכע מען קאן שיקען אויף יענער זייט ים. דאס פאלק פון די שטעדט, דערפער און אנדערע געגענדען ווערט געבעטען צו פארפלאנצען עסנווארג כדי צו שפייזען זיך אליין אויף אזוי ווייט ווי נאר מעגליך, כדי מען זאל ניט דארפען געברויכען פון יענעמס עסנווארג וואס דארף געשיקט ווערען אויף יענער זייט ים. סיידען עס וועט אונבאדינגט זיין נויטיג

עס איז העכסט מעגליך דאס גרינצייג זאל זיין פיעל טייערער היינטיגעס יאהר ווי עס איז געווען לעצטעס יאהר און פאלגליך יעדעס פונט גרינצייג וואס איהר פארפלאנצט וועט אייך מאכען מיט פונקט אזוי פיעל מעהר אונאבהענגיג.

שרייבט איצט נאך א קאפיע פון דעם ביכעלע מיט'ן נאמען א" וועדזשעטייבעל גארדען פאר עווערי האום" (א גארטען פון גרינצייג פאר יעדען הויז) וועלכעס איז פארפאסט געווארען פון דעם אנטעריא אגריקולטור דעפארטמענט. דאס ביכעלע ענטהאלט זעהר פיעל פראקטישע עצות. און. אויך פלענער אויף גערטנער פון פארשידענע גרינס. איהר קאנט באקומען אזא קאפיע ווען איהר וועט אויספילען און אריינשיקען דעם אונטערשטען קופאן

Organization of Resources Committee, Parliament Buildings, Toronto
Dear Sirs:

Pleas send me a copy of your booklet, „A Vegetable Garden for Every Home."

Name ....
Address ....

ORGANIZATION OF RESOURCES COMMITTEE
In Co-operation with Canada Food Board

ארעוויזיע פון דעם מיאסאיעדאוו פראצעס

פעטראגראד: — די באלשעוויסטישע רעגיערונג האט בעשלאסען צו מאכען א רעוויזיע וועגען דעם פראצעס פון דעם פאלקאווניק מיאסאיעדאוו וועלכער איז ווי בעוואוסט, בעשולדיגט געווארען אין שפיאנאזש פאר דייטשלאנד און איז פערורטיילט געווארען צום טויט. צוזאמען מיט איהם זיינען אויך פערורטיילט און אויפגעהאנגען געווארען צוויי פראמינענטע אידען פון בריסק די ברידער פרידבערג. ז

די באלשעוויסטישע רעגיערונג האט איצט געגעבען בעוויזען אז ביי דיעזען פראצעס זיינען בעגאנגען געווארען גרויסע פעלשונגען דורך ניקאלאי ניקאלאיעוויטש, דער געוועזענער מיניסטער שעגלאוויטאוו און אנדערע.

אז ביי דיעזען פראצעס זיינען געמאכט געווארען פיעלע פעלשונגען, און אז ער איז איינער פון די גרעסטע יוסטיץ מארדען אין דער גאנצער וועלט, האט מען שוין לאנג געוואוסט, מר. מ. פ. זיידמאן, געוועזענער קריעגס קארעספאנדענט פאר ניו יארקער צייטונגען האט דעמאלט וועגען דעם געשריבען אין ניו יארקער צייטונגען. ער האט אבער דעמאלט ניט געקאנט אנגעבען די קוועלע פון זיינע אינפארמאציעס. ער קען איצט מיטטיילען, אז דיעזע אינפארמאציעס האט ער בעקומען פון דעם בעוואוסטען ציוניסטישען פיהרער אדוואקאט שמעון ראזענבערג וועלכער האט גרויס אינטערעסע פאר דיעזען פראצעס און האט זיך די גאנצע צייט פאר בערייטעט אויף נאך דעם קריעג אנצוהויבען און דורכצופיהרען אן אינטערנאציאנאלע אגיטאציע פאר א רעוויזיע פון דיעזען פערברעכערישען פראצעס, ביי וועלכען איינינע אידען זיינען אומגליקליך געווארען.

קוויטירונגען פון ת"ת עץ חיים

אויף א ברית ביי מענדעל בירענבוים 53 יוראן סטריט איז געזאמעלט געווארען 3 דאלאר. דער בעל ברית האט געבראכט דאס געלד.

אויף א ברית ביי לייביש ראזענפעלד 54 סענטער עוועניו איז געזאמעלט געווארען $4,61. מרס גאלדהאר האט נעקויפט פאר איהר טאכטער מרס. גערצביין אוועק צוטראגען דאס געלד.

אויף א ברית ביי לייביש אסטראוויץ געזאמעלט $3,30, מרס גרינשפאן האט געבראכט די געלד.

א ברית ביי געצעל גאלדגרוב 117 יוניווערסיטי געזאמעלט 2 דאלאר. מענדעל גאלדמינץ האט געבראכט די געלד אין תלמוד תורה.

די קאמיטע ווינשט אלע מנדבים וויא אויך די בעלי שמחות מזל טוב.

חיים זאב שידלאווסקי, סעק.

28 4 901

פאלקס פעראיין קוויטירונגען

ביי'א פדיון הבן ביי מר און מרס. עפעלבוים איז געזאמעלט געווארען דורך חזן מאנאוויטש $6.05 מר נחמיהו רובינשטיין האט געבראכט דאס געלד צום פעראיין.

אויף א ברית ביי מר און מרס עמזיק איז געזאמעלט געווארען דורך אונזער עקזעקוטיוו מעמבער מר. אפריל $13,65 מר. סאליא לייבאוויטש האט געקויפט אז זיין פרוי זאל אוועקטראגען דאס געלד צום פעראיין.

אויף א לינען שאהר ביי מר און מרס שפרעכמאן צו זייער צוועלף יעהריגע האכצייט איז געזאמעלט געווארען דורך מר. פיוניק און מר אפריל $8,20 מר. אפריל האט געבראכט דאס געלד צום פעראיין.

ביי א ברית ביי מר און מרס אסטראוויץ 860 קווין סטריט וועסט איז געזאמעלט געווארען דורך אונזער טהעטיגע מיטגליעדערין מרס קלאוז 10 דאלאר. מרס גרינשפאן האט געבראכט דאס געלד צום פעראיין.

ביי א ברית בין מר און מרס סילווערשטיין 25 באלדווין סטריט געזאמעלט דורך אונזער קאלעקטאר $3,80. פנחס ניימאן האט געקויפט אן די קימפעטארין זאל אוועקטראגען דאס געלד צום פעראיין.

ביי א פארטיי ביי מר לואי שטראזבערג 196 אגוסטא עוועניו איז געזאמעלט געווארען 10 דאלאר. מר דייוויד ליוויי האט געבראכט דאס געלד צום פעראיין.

ביי א בר מצוה ביי מר און מרס קאזדי 115 דאנדאס סטריט וועסט איז געזאמעלט געווארען דורך מר ראוז $8,50 מר דזשייקאבס דער האספיטאל וויימטשערמאן האט געקויפט אז מרס קאזדי זאל צעהלען דאס געלד. מרס קאזדו און מר ראוז האבען געבראכט דאס געלד צום פעראיין.

ביי א חתונה ביי מיס גרינטוך צו מר אייכענטהאל אין 54 סיסעל סטריט איז געזאמעלט געווארען $2,55 מר יונתן נעווירץ האט געבראכט דאס געלד צום פעראיין.

נדרים:

מרס. קירשענבוים 1 דאלאר
מר. גודמאן 1 דאלאר
דזשיי. האנדערט 50 סענט.

דער פאלקס פעראיין ווינשט מזל טוב אלע בעלי שמחות און דאנקט די מנדבים און זאמלער, און בעט ניט צו פערגעסען דעם פאלקס פעראיין ביי יעדער געלעגענהייט.

א ב ר ה ם ש ע ה ר. פרעזי.
אליעזר משה קירשענבוים סעק.

מרס. יוליאס ראזענוואלד אלס פאטריאטישע רעדנערין

מרס. יוליאוס ראזענוואלד, די פרוי פון דעם גרויסען אידישען פילאנטראפ וועט זיין איינע פון די רעדנערינס אויף א מיטינג וועגען ליבערטי לאאן, וועלכער וועט שטאטפינדען אין די רומס פון דער שוועדישער סאסייעטי פון וואשינגטאן. צו דיעזען מיטינג ווערט אריינגעלאזען נור איינגעלאדענע, און עס זיינען איינגעלאדען געווארען נור געצעהלטע פראמינענטע מענער און פרויען פון אונזער הויפטשטאדט. מרס. ראזענוואלד איז פעראייניגט אין דיעזער ארבייט מיט די פרויען פון מיניסטארען.

א רוסיש אידישער ערפינדער געשטארבען.

פעטראגראד: —

דא איז געשטארבען בארים גינזבורג דער בעוואוסטער ערפינדער פון שלאף-וואגאנען.

ISBELL, PLANT & CO.

נינעט שטאמען $2.80 א יאהר
מעמבערס פון סטאק עקססשיינדזש
ספעציאליסטען אין „מיינינג"
שיקט נאך א פרייען בריעף וועגען
סטענדערד מיינינג נייעס
סטענדערד באנק בילדינג
טאראנטא, מאנטרעאל.

HAMILTON B. WILLS

האמילטאן ב. ווילס
(מעמבער פון סטענדארד סטאק עקסטשיינדזש)
ספעציאליסט און
קאבאלט און פארקופיין
סטאקס
פריוואט טעלעגראף קיין ניויארק "קורב"
טעלעפאן מיין 3172
1.504 ראיעל בענק בילדינג.

פערקופיין נאלד קעמפ

די לעצטע אינפארמאציעס קענט איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקרייבען פאר דעם פערקופיין העראלד.
סויטה פערקיופיין. אנטעריא.
פרייז פאר קענעדע $1.50. פעראיי־

בעקאנטמאכונג

צו אלע מיינע פריינדע און פאטראנייזער זא ווי צוליעב געוויסע אורזאכען וועל איך געצוואונגען אבוועזענד צו זיין פון שטאדט, און דארום האב איך פיעלע פריינדע ניט געקענט צופריעדען שטעלען אום בייצוואוהנען ביי זייערע שמחות, בעט איך אום ענטשולדיגונג. איך ווינש דאס אלע זאלען וויסען אז איך בין שוין דא צוריק פון מיין רייזע. דארום ווען ה' בענשט אייך מיט א שמחה א חתונה אדער א ברית, מעג דער ברית זיין אין הויז אדער אין א בי וועלכען האספיטאל וועל איך דאס אננעהמען מיט דאנק און טרייען מיין בעסט אייך צופרידען שטעלען

אכטונגספאל אייער ערגעבענסטער פריינד

חזן מאנאוויטץ פון מיקאל שוהל

נ. ב. לאזט זיך ניט איינרעדען אז געוויסע מוהלים האבען נור די ערלויבניש צו מל זיין אין די האספיטאלס דאס איז ניט ריכטיג און עס איז די גרעסטע אומרעכט צו בעאיינפלוסען מענשען און דאבוי שאדען א צווייטען אין פרנסה.

922—5—1

אוריין
איוסטפליסונגען
קורירט אין
24 שטונדען
יעדע פיעל האט
דעם נאמען (MIDY)
היט זיך פאר נאכגעמאכטע
SANTAL CAPSULES MIDY

פאטראניזיט די איינציגע אידישע ווינדאָ קלינינג קאמפאניע ——

NEW YORK WINDOW CLEANING CO.
NY WINDOW CLEANING CO.

מיר אטענדען צו אלערהאנד הויז, פעקטארי, אפיסעס און סטאר קלינינג. בעסטע ארבייט צו די בילינסטע פרייזען. מיר מאכען קאנטראקטען מאנאטליך און יעהרליך. 10 טעראלי סטרים. טעלעפאן ערעלייר 3087.

ווארט ניט לאנג.
טעלעפאנירט גלייך

NEW YORK WINDOW CLEANING COMPANY, - 10 TERAULEY ST

זיסמאן קאפלאן
וויאלין ווירטואז
לעהרער אין דער קענעדיען אקעדעמי אף מוזיק און אויך פריוואט לעססאנס ווערען געגעבען אין סטודיא.
184 פאלמערסטאן עוו
טעלעפאן קאלעדזש 2814, אדער קאלעדזש 1343.

"HIS MASTER'S VOICE"
REG.-AG.-DEPT.

חזן קאפלאן

אין דער איינציגער אידישער דיעלער אין טאראנטא וואס קען אייך פערקויפען א וויקטאר פאנאגראף און רעקארדס וועלכע זיינען פאזעטיוו די בעסטע, ווען איהר דענקט צו קויפען א וויקטראלא, קומט אין מיין אפיס וואו מען וועט אייך אלעם ציינען איך בין זיכער אייך צו פריעדען צושטעלען. — אלע אידישע רעקארדס פון די בעסטע זיננער בעקומט איהר אין

297 קווין סט. טעל. אדעל. 239
אייער פריינד חזן קאפלאן.

פעדלערס און סטארקיפערס
מיר האבען נאר וואס געעפענט
א נייעם האלסייל פלאץ
פון מענער, פרויען, קינדער שיך און פערשידענע דרייגודס
אונזער אויפגאבע ביליג, גוט, ראיעל.
מיר האבען אין סטאק פון יעדען ארטיקעל פאר טויזענדער דאלארס. סחורה דארום פארקויפען מיר ביליג.
ווערט אונזער א קאסטימער און מאכט געלד
קומט גלייך צו קענעדע סאמפעל דזשאבינג קאמפ. 168
בעי סטריט קארנער ריטשמאנד און בעי.

ביזנעסלייט אויפמערקזאם
נאר וואס ערהאלטען א לאט פון סילק וויסטען פרייזען פון $9.00 א דאזען און העכער. אויך מאנכע זעהר שעהנע קרעפ־דע־שיען וויסטען. פרייזען פון $2.00 און העכער, אויך ליידיעס און מענער רייגקאוטס פרייזען $27,00 און העכער.
ספעציעלע אויפמערקזאמקייט ווערטגעשאנקען צו פעדלערס מיט אונזער ליין פון סילק וויסטען און רייגקאוטס. איהר קאנט פאר דיענען פון 50 ביז 75 דאלאר א וואך.
טעלעפאן אדלייר 5537
אנטעריא קלאדינג קא. 216 קווין סט. וועסט

סטארקיפערס אויפמערקזאם
ליידים וויסטען איז דער איינציגער ארטיקעל וואס מען קען מאכען געלט ווען מען קויפט די ריכטיגע סטיילס און א גוטע ליין. קומט צו אונז בעפאר איהר גיט אייער ארדער פאר ספרינג אדער טעלעפאנירט אונז און מיר וועלען אייך שיקען אונזער טרעוולער.
טעלעפ. קאל. 8722
די קווין וויסט קאמפ. 436 קווין סט. וועסט

ראשם דעליקאטעסען סטאר שוין געעפענט
RASH'S
350 קאלעדזש סטריט
צווישען בראנזוויק און מיידושאר
די ערשטע אידישע כשר דעליקאטעסען סטאר אויף קאלעדזש סט. וואו מען קען באקומען אלע היגע און אימפארטירטע דעליקאטעסען. און וואו עס איז אויך פארהאן א שעהנער כשר'ער לאנטש רום איז אונזער נייערעפענטער סטאר באקומט מען אלערליי פליימען. געפיקעלטע. געראוכערטע. און זא ו. אלעם פון דער בעסטער קוואליטעט.
קומט און איבערצייגט אייך

וויכטיג פאר סטארקיפערס און פעדלערס!
מיר האבען א פרישען ליין וויטוער וויסטען, אנדערסקוירטס נייטגאונס קארסעט קאווערס און גלאווס, אימפארטירט דירעקט פון יאפאן, און אנדערע פערשיעדענע דרייגודס און מענס פורנישינגס צו די בילינסטע פרייזען. א ספעשעל ליין אין ליידים און מענס רעגנמאנטלען, אויך פערשיעדענע דזשאבבלאטס צו די ביליגסטע פרייזען גיט אונז א טרייעל און איבערצייגט אייך.
CAPLAN, WHOLESALE DRY GOODS
229 Queen St. W. TORONTO Phone Ad. 3772

מיר מאכען אייערע אלטע קליידער נייי
ל. ווהייט און סאנס
בעסטע אידישע קלינערס, פארבער און פרעססערס.
270 קווין סט. וועסט טעלעפאן אדלייר 2015
פעקטארי 135 וויליאם סט. טעלעפאן אדלייר 1673
צו פערענטען פול דרעס סוטס, סילק הע טס פיר חתונות און בעלער.

מיר רעדען אידיש
טווענטיעטה סענטשורי באטאן קאמפ.
באטאנס און פליטינג
262 קווין סט. וועסט טעלעפאן אדלייר 298 299
באטאנס און פליטינג איז ניט ביי אונז קיין נעבען זאך, נאר אונזער גאנצע ביזנעס. פליטינג און באטענס אי בערגעצויגען אויף פערשיעדענע פארמען און זעהר שנעל.
העם סטיטשינג עמבראידערי
פוירל סעליולאנד און פענסי באטענס און באקעלס
מיר פארקויפען ריטייל אויף האלסייל פרייזען

100־טער ביייסיקעלס 100־טער
נייע אויך סעקאנד הענטיגע בייסיקעלס פארקויפט צו ביליגע פרייזען קומט זיי זעהען

עס מאכט ניט אויס אויב איהר צאהלט ניט באלד קעש אייער קרעדיט איז ביי אונז גוט
קומט וואס פריהער און קלייבט זיך אויס דאס בעסטע וועלכעס אייך געפעהלט.

אונזער מאטא ראיעלע עהרליכע באהאנדלונג מיר רעפערירען בייסיקעלס בייבי קערידזשעס און אזוי ו. מיר פארקויפען אטאמאבילס און טעקסעס

ש. הימעל אגענט פאר רעמבלערס בייסיקעלס
טעלעפאנירט אונז נאר אייער רעפערירונג, ס'מאכט ניט אויס ווי קליין דער דזשאב זאל ניט זיין, מיר ווילען אייערע ביזנעס.
אטאמאביל טייערס און סופלייס, ביליגער ווי איבעראל.
PEERLESS BICYCLE WORKS
195 Dundas St. W. Tel. Ad. 3582

דער אידישער זשורנאל

אונזער יוגענד

די שלאפענדע פרינצעסין

(א מעשה'לע)

פון ש. מרדכי'לע.

גיטעלע איז געווען א שעהן און וואויל מיידעלע. ווען זי איז געבארען געווארען האט זי געשיינט ווי א בריליאנט און די אויגעלאך צוגעמאכט. געבוירען געווארען שלאפענדיג. די אקושערקע, וואס האט געהאלפען גיטעלען אויף דער וועלט קומען, האט צו איהר מוטער געזאגט :

דאס קינד שיינט ווי א פרינצעסין, און עס איז אויך א שלעפעריגעס — וועט עס אמאל זיין א „שלאפענדע פרינצעסין".

טאטע מאמע איז עס געפעלען געווארען און האבען געלאכט פון דער אקושערקעס נביאות.

געלאכט, געלאכט, פערדעסטוועגען האט מען גיטעלען צווישען זיך טאקע גערופען „פרינצעסין" — א שעהנער נאמען — ניט ערגער ווי גיטעלע . . .

און גיטעלע האט געוואקסען און די מאמע פלעגט זיך בערימען פאר די שכנים : קיין עין הרע וואקסט ווי אויף הייוען

צו עטליכע חדשים איז גיטעלע שוין אליין געזעסען און דערנאך פונקט צום יאהר, אהן שום קריכען און פויזען זיך אויפגעהויבען און געגאנגען ! „פאפא און מאמא" האט עס שוין שארף ארויס גערעדט, ווען עס איז ערשט אבגעשלאפען נאך קיין האלב יאהר ניט. ווי א מענש האט שוין גיטעלע גערעדט, ניט נאר ווען עס האט געשטעלט פיסלאך צום געהן (מען האט דעם אויך פערשפארט צו „האקען די שפען" — אלס סגולה צו א זיכערען גאנג) נאר אויך פון שלאף, און שלאפען פלעגט גיטעלע, אימער ווי נאך א באר — א שלאפענדע פרינצעסין.

די שכנים האבען געזאגט. דער מוטער אז שלאפען איז גוט און געזונד פאר א קינד— עס וואקסט אין שלאף און דיא מאמע האט געטראכט : וואס קאן עס עס אויסוואקסען ?

יאהרען געהען, גיטעלע וואקסט און שלאפט, שלאפט און וואקסט, און געשלאפען איז זי שעהן — ווי צעהן זונען וואלטען בעלויכטען איהר פנים און געמאכט פון די באקען צוויי בליהענדע רויזען. שכנים זיינען זיך צונויפגעלאפען זעהן איהר שלאף, און די מאמע איז געשטאנען ביי דער זייט, געקוקט אויף גיטעלען און אויף איהרע בעוואונדערר און גאט געבעטען, אז עס זאל איהר חלילה קיין בייז אויג ניט טרעפען. . .

און די מאמע האט אפט אנגעהויבען צו פערלייקענען גיטעלעס שלאף, ווען א שכנה האט זי א פרעג געטהאן : וואס מאכט אייער גיטעלע — שלאפט?

האט די מאמע געענטפערט : איך גלויב אז זי האט זיך שוין געמוזט אויפכאפען, זי האט זיך פריהער א דורכגעווארפען . .

ווען גיטעלע האט שוין אבגעשלאפען צעהן יאהר, איז זי שוין געווען א גרויסע מויד. זי האט שוין גערעדט דריי שפראכען אפען, פריי, א חוץ א סך שפראכען וואס זי האט ניט גערעדט. דער טאטע האט אויף איהר געזאגט : עס וואקסט א צווייטער יוסף הצדיק — איבערנאכט (שלאפענדיג) חזרט אויס די שבעים לשונות. און ניט נאר רעדען נאר אויך גוט שפיעלען אויף עטליכע אינסטרומענטען, האט דאס פערשלאפענע גיטעלע געקאנט.

דער שלאף האט אויפגעטהאן נסים און גיטעלע איז אויסגעוואקסען א וואונדער קינד.

גיטעלע האט זיך אזוי פיעל מאל אנגעהערט וועגען א „שלאפענדע פרינצעסין" אז זי איז געווארען שטארק נייגעריג צו זעהען ווי עס קוקט אויס אזא זאך ווי א פרינצעסין — כאטש אין שלאף

ליגט זי אזוי, איינמאהל אין איהר בעטעל און טראכט וועגען יענער שלאפענדע פרינצעסין" צו וועמען מען פערגלייכט זי, ליגט זי און פיהלט ווי איהרע אלע גלידער צוציהען זיך, דאס בעטעל ציהט זיך אויך אויס — פאר דער מאס פון א גרויסען מענשען.

קוקט זי אויף זיך און וואונדערט זיך, ווי זי ווערט גרויס ווערט איהר וואונדער נאך גרעסער ווען זי זעהט ווי דאס בעט ווערט מיט גאלד בעציערט, איהרע קליידער — זייד, בעפוצט מיט פערעל און טייערע דימאנטען, פון איהר צימער א פאלאץ, פון איהר טאטען א קעניג, פון דער מאמען א קעניגין און פון איהר אליין — א פרינצעסין

טראכט גיטעלע וואונדער איבער וואונדער איך האב גאר געטרוימט פון יא פרעמדער פרינצעסין, צום סוף בין איך עס אליין !

ווי זי רעדט אזוי צו זיך אליין, קרמען אריין שעהן אויסגעפוצטע הויףדאמען, פערנייגען זיך פאר איהר און ערקלעהרען אז דער פריהשטיק איז שוין פערטיג אין עס צימער, נעהמט זי איין דאמע אן אונטער איין האנד און דיא צווייטע — אונטער דער צווייטער האנד און מען פיהרט זי אריין אין שפייז זאאל וואו עס איז דא א ספעציעלער עס צימער פאר דער פרינצעסין.

זי קומט צו צום צימער אין גאנצען אין גאלד איינגעטונקען ! ביים אריינגאנג הענגט א שילד פון דימאנטען אויס געהאקטע בוכשטאבען „פרינצעסין קאטערינא" בלייבט זי שטעהן : מיינט מען זי, גיטעלע ? האט זי זיך אליין פערענטפערט : מן הסתם א נייער טיטעל —א נייער נאמען

בעדיענער שטעהען און ווארטען זי זאל גאר א פיפס טהאן, אלעס איז צו איהר דיענסט.

אבגעגעסען פריהשטיק פיהרט מען די „פרינצעסין קאטערינא" (גיטעלע) ארוים אין גארטען, אבער א גארטען — א גן עדן ! אלערליי פויגעלאך זינגען שירה, אויף פערשידענע טענער און צוזאמען איז עס א געטליכע סימפאני, בלומען — וואו מען גיט נאר א ווארף מי טאן אויג ! און אזעלכע פרישע דופטענדע — טעם גן עדן !

זיצט די פרינצעסין הערט די זיסע מוזיק, קוקט אויף די שעהנע רייצענדע בלומען און קאן זיך זאט ניט אנקוקען און דעם אויער ניט אוועקרייסען.

דערוויל איז געווארען מיטאג צייט.

קומען אריין נייע הויף דאמען : פרינצעסין, דער קעניג און די קעניגין ווינשען זייער טעכטעריל צו האבען מיט זיך ביים טיש וואו מאהלצייט ווערט סערווירט !

הויבט זי זיך אויף, צוויי דאמען טראגען נאך די שלעפע פון איהר קלייד, צוויי דאמען פיהרען זי געארעמט און צוויי דאמען געהען פאראויס, קניהען און בויגען זיך און מאכען פאר איהר א פאראדנעם וועג.

ווען זי איז אריין אין שפייז זאל, איז איהר אנטגעגען געקומען א שעהנער עלעגאנטער יונגער פרינץ. ער האט זיך פערנייגט פאר איהר, איהר א קוש געטהאן אין האנד און זי צוגעפיהרט צום טיש.

דער קעניג און די קעניגין האבען דאן ערקלעהרט זייער טאכטער, די פרינצעסין, אז היינט אבענד ווערט שטאטפינדען די פערלאבונג צווישען איהר און דעם פרינץ אדעלמאן.

א גאנצע מחנה פויגלען זיינען דאן אריין פון גארטען און אויסגעזונגען א גראטולאציאן ,הורא, הורא, הורא !

„הורא קאטערינא —
הורא אויף לאנגע יאהר !
קול שמחה ורינה —
זינגען מיר אין כאהר !"

און איבערן גאנצען זאל האט זיך צוגאסען דאס פויגעל געזאנג און אבגעקלונגען דער פרעהליכער הורא !

די פרינצעסין איז געווען אויסער זיך פון פרייד. זי האט געוואלט כאפען יעדעם פויגעלע און עס אויסקושען די גליעדער פאר דעם פערגעניגען וואס זיי פערשאפען איהר.

דערוויל האבען די דיענער אריינגעטראגען וויין צו פערטרינקען נאך'ן מאיעסטעטישען מאהלצייט.

אלע האבען זיך משמח געווען מיט דעם וויין און מעהר פון אלע האט געטרונקען די פרינצעסין אויף איהר דאפעלטען גליק — אי דערלעבט אזא כבוד צו זיין א קעניגליכע טאכטער, אי פערלאבט ווערען צו אזא פיינעם פרינץ ווי אדעלמאן, דאס הארץ איהרס האט זיך געבאדען אין פרייד — און וויין.

איז זי פעסט איינגעשלאפען, וואגט קיינער ניט אויפצוואוקען דיא שלאפענדע פרינצעסין.

„גאט איז מיט דיר מיין קינד, מיין טייערע ליכטיגע פרינצעסין — וועקט די מוטער גיטעלען — אזוי שפעט שלאפט מען? האסט דאך שוין אריינגעשלאפען ביז נאך האלבען טאג !

גיטעלע האט געעפענט די אויגען און דערזעהענדיג די פראסטע מאמע און ווי דער פאלאץ מיט אלע גוטע זאכען זיינען פערשוואונדען, האט זי צוריק צו געמאכט די אויגען און געוואלט ווידער איינשלאפען

אבער די מאמע איז געשטאנען איבער איהר און זי געהאלטען אין איין וועקען: שטעה אויף ! ביזט א מבין ווי א קינד שלאפט ! דאס הערצעלע וועט דאך דיר חלילה איבערגעהן! שטעה אויף, נעהם עפעס אין מויל און האסט דאך נאך אויך אלע לעקאנס צו מאכען.

און גיטעלע האט זיך גענומען רייבען די אויגען און פרעגען : מאמע וואו בין איך? וואו איז דער טאטע און וואו איז אהינגעקומען דער פאלאץ מיט אלע גוטע זאכען און וואס האסטו אויסגעטהאן אזעלכע שעהנע קליידער — עס האט דאך דיר אזוי געפאסט ! און וואו איז מיין טהייער זיידען קלייד מיט די פערעל און דימאנטען ? און זעה נאר מאמע ! זעה זעה, ווי איך בין קליין געווארען — זעה מיין קליין בעטעל ! ווער האט דאס אלץ געמאכט ! האט די מאמע פערשטאנען גיטעלעס זיסען חלום און האט איהר צו גוטען פותר חלום געווען. .

אבער גיטעלע האט זיך ניט צופריעדען געשטעלט מיט דעם פתרון. זי האט געוואלט צוריק איהרם אויף'ן וואהר, און זי האט געבעטען דער מאמע אז זי זאל זיך אריינלעגען אין בעטעל און צו מאכען די אויגען אפשר וועט זי דערזעהען צוריק דעם פאלאץ און דעם טאטען — דעם קעניג און די מאמע — די קעניגין און זי — אלס פרינצעסין.

און גיטעלע האט זיך אפט געלעגט שלאפען מיט'ן געדאנק צו דערגרייכען יענעם שעהנעם אנגענעהמען חלום — אלס שלאפענדע פרינצעסין, אבער יענער חלום איז שוין מעהר ניט צוריק געקומען, נאר דעם נאמען „שלאפענדע פרינצעסין" האט נאך גיטעלע ביז היינטיגען טאג.

די שווארצע מאכט

א ראמאן פון פער שווערונג און אינטריגעס אין דעם 15טען יאהרהונדערט

בעארבייט פון ב. פ.

(98־טע פארזעצונג)

יעצט איז אלזא געקומען די שטונדע פון זיין אויסלעזונג, ווי עס ווייזט אויס וועט דיעזע נאכט זיין א גאנץ פינסטערע. דער הימעל איז איבעראל בעדעקט מיט וואלקענס, דאס וואסער איז מעהר אונרוהיג און רוישט שטארקער ווי אלע מאל, וואהרשיינליך וועט באלד זיין א שטורם, אדער זאגאר א געוויטער.

עס איז ערשט אונגעפעהר ניין אוהר אבענדס, דערנאך איז שוין אזוי דונקעל אז אלפאנס קען נאר בעמערקען פון ווייטען די געשטאלטען פון די סאלדאטען, וועלכע זיינען יעצט געקומען בייטען דיא וואך, אבער דייטליך זעהען זייערע געזיכטער קען ער ניט, ביז אלע זיינען צוריק אוועק געגאנגען און גאר איינער איז געבליבען שטעהן. אלפאנס האפט דאך אז דאס איז ניט זיין פיינד גאספארד, דען דיעזער איז ערשט מיט צוויי טעג צוריק געווען אויף'ן וואך און נאך די געוועהנליכע רעכנונג ווי עס איז ביז יעצט געווען דארף ניט פריהער ווי מארגען קומען זיין רייהע.

די גרויסע וואלקענס ציהען זיך איבערן הימעל איז ער העבער און העבער, זא דאס זעהר אפט פערדעקען זיי מיט זיך די שטראהלען פון דעם מאנד. אזא נאכט איז אין טולאן גאנץ זעלטען, דען מייסטענס איז אין יענע געגענדען דער הימעל גאנץ ריין און לויטער. אלפאנס פאנגט אלזא אן די ארבייט זיך צו בעפרייען. ביז יעצט האבען זיך נאך געהערט די טריט פון דעם סאלדאט וואס געהט ארום איבערן בולוואר, אבער שוין צייט איינינע מינוטען איז דארט שטיל, ענטוועדער ער איז אוועק אין שענק, אדער ער שטעהט ביים ענדע פון בולוואר וועלכען דער געפאנגענער קען איבער דיא נאכט דונקעלהייט ניט זעהען.

עס איז שוין ניט ווייט פון האלבע נאכט ארום און ארום איז גאנץ שטיל, נור דאס טיעפע וואסער רוישט אונהיימליך ביי דעם מויער וואנד פון געפענגעניס. אלפאנס נעהמט אן די אייזערנע שטאנגען פון פענסטער מיט ביידע הענד און פאנגט אן זיי צו רייסען מיט דיא אנשטרענגונג פון זיין גאנצער קראפט. באלד פיהלט ער שוין אז זיי ריהרען זיך און דער קאלך אין וועלכען זיי זיינען בעפעסטיגט שיט זיך פארנאנדער. ער שטרענגט זיך נאך מעהר אן, איין רוק, א צווייטען און די צוויי גראטעס זיינען אויסגעבראכען. איין אונטערדריקטער אויסרוף פון פרייד פליהט ארויס פון זיין ברוסט. דער ערפאלג גיט איהם נאך מעהר מוטה. ער ארבייט ווייטער מיט די ענטשלאסענהייט פון פערצווייפלונג. די לעצטע צוויי שטאבעס זיינען לויז געווארען, די גראטעס זיינען אין גאנצען ארויסגעריסען, וועלכע ער ווארפט אראב אין וואסער. דער וועג צו אנטלויפען איז אפען, א געפעהרליכער וועג, וועלכען קיין אנדער געפאנגענער וואלט זיך ניט געקענט ענטשלאסען צו מאכען אבער אלפאנס איז העלדענמוטהיג און פערלאזט זיך אויף זיין אונגעוועהנליכע פעהיגקייט צו שווימען, אז איהם וועט דאך געלינגען די גליקליכע פרייהייט צו עררייכען.

אין דרויסען האט אנגעפאנגען דער ווינד שטארקער צו בלאזען. אלפאנס שטעקט דורך זיין קאפ אין שמאלען פענסטער און צופרעסענדיג די ארמס צום קערפער דרענגט ער זיינע שולטערן דורך די הארטע מויערען. יעצט פיהלט עס מיט פערצווייפלונג אז דער פענסטערעל איז צו שמאל אום זיין קערפער דורך צו לאזען. זיין געזיכט בעדעקט מיט א גיוט שווייס ווערט בעשפריצט פון די חויכע וועלען. מיט געוואלט קוועטשט ער זיך ווייטער, זיין ברוסט איז שוין אזוי צוזאמען געפרעסט אז עס איהם שווער צו אטהעמען, די געפענגניס קליידער ווערען צוריסען, די הויט צוקראצט אן די שטיינער, אבער ער בלייבט שטעקען איינגעדריקט אין דער עפענונג ניט אהין, ניט צוריק.

(פארזעצונג קומט)

א טהעמע

(א קאמעדיע אין איין אקט)

פון ל. ראזענבערג

(סוף)

פעני : — מארים.

מארים : — יא. איך ליעב אייך מיט מיין גאנצען פייער פון הארץ. איצט, ווען איך זעה, אז איהר זענט סיי־ווי ענטשלאסען זיך צו שיידען מיט אייער מאן, זאג איך עס אייך . . . איך וועל אייך זיין א פריינד אין נויטה . . .

פעני : — איך האב געוואוסט אז איהר ליעבט מיך. ווי ווייט איהר האט זיך געהיט איך זאל עס ניט בעמערקען האב איך דאך געוואוסט . . . דעריבער, ווען איהר זענט אין מיין הויז געקומען, האב איך אלין זיך מעהר גע'חנפ'ט צו מיין מאן. איך זאל אייך ניט געבען די געלעגענהייט צו האפען אויף דער פערווירקליכונג פון אייערע געדאנקען. איך האב מיין מאן ליעב געהאט — האב איך ניט געוואלט הערען פון אנדערע קיין ליעבעס ערקלעהרונגען. איצט — מארים — איך בין בערייט אויף אלעס . . . (זי פאלט איהם אויפ'ן האלז און וויינט).

מארים : — (נעהמט זי ארום גלעט איהר קאפ) איידער ס'ווערט ליכטיג, איז גוט פינסטער . . . זארגט ניט, וויינט ניט, איהר וועט נאך זיין גליקליך !

(עס עפענט זיך די טהיר, יצחק קומט אריין, דערזעהנדיג ווי זיי שטעהן ארומגענומען, בלייבט ער שטעהן ווי דערשראקען, קוקט אויף זיי. זיי בעמערקען איהם ניט).

יצחק : — א־ א־ אזוי ! . . . (זיי קוקען זיך אום דערשראקען) דערפאר האסטו דאס מיך געפרעגט, איך זאל דיך בעפרייען !

פעני : — איך . . .

יצחק : — שווייג ! א ווארט ניט, הערסט. מיט דיר וועל איך זיך בעזונדער רעכנען. (צו מארים'ן) דו . . . גוטער פריינד מיינער . . . צוליעב דעם ביסטו עס געווען מיין פריינד. (מארים וויל רעדען) א ווארט ניט. איך וויל דיין היניטיש מויל ניט הערען . . . דו האסט מיר טובות געטהון — ניט פאר מיר נאר פאר דער אויסגע . . .

מארים : — שווייג ! (הויבט די פויסטען געגען איהם) זאלסט איהר ניט וואגען צו בעליידיגען.

(פעני כאפט מארים'ן ביי דער האנד)

יצחק : — דראהענדיג זיי ביידע ציינט ער אן זיי זאלען אריינגעהן אין צווייטען צימער, זיי פאלגען איהם ער מאכט צו די טהיר און טעלעפאנירט נאך פאליציי)

יצחק : — ניין. צו גרויס איז דאס פערברעכען, איך זאל עס איבערגעבען צו אנדערע. אליין מיט מיינע אייגענע הענד זאל איך נקמה נעהמען. מיין בלוט מוז געקיהלט ווערען מיט זיין בלוט !

(מיט ווילדען כעס פראלט ער אויף די טהיר, שיסט אויס און טרעפט מאריס'ן. ס'הערט זיך פון יענעם צימער א געשריי. א פאליציימאן קומט אן, כאפט איהם ארויס דעם רעוואלווער פון האנד).

פאליציימאן : — וואס איז געשעהן ? א מארד ! ווער האט עס גערופען די פאליציי ?

יצחק : — איך, איך . . .

פאליציימאן : — אזוי . . . דו . . . (ס'הערט זיך פעני'ס וויינען, דער פאליציימאן געהט אריין, קומט צוריק מיט פעני'ן) קומט דערצעהלט וואס האט געבראכט צום מארד ? (צו יצחק'ן) אז איהר זענט דער מערדער ווייס איך. (ער נעהמט איהם די הענד הינטער די פלייצע, טהוט אויף זיי אן שלעסער, יצחק ווארפט זיך אויף דער סאפא, וויינט שטארק. דער פאליציימאן ציינט אן פעני'ן אויף א שטוהל, זי זעצט זיך אויף דער זעלבער שטוהל וואו זי איז פריהער געזעסען. דער פאליציימאן זעצט זיך ביים שרייב־טיש, נעהמט ארויס א ביכעל, — צו פעני'ן) זאגט. זענט איהר פערמישט אין דעם מארד ? דערצעהלט אלעס, ווי אזוי עס איז פארגעקומען. (פעני פערדעקט איהר פנים מיט די הענד און וויינט שלאכצענדיג) בערוהיגט אייך דערוויל, איך וועל א קוק טהון צום ערמארדעטען. (ער געהט אריין, זי בלייבט זיצען אין דער זעלבער פאזע ווי גאר פון אנפאנג. יצחק ווארפט זיך אויף דער סאפא. ער מורמעלט עפעס : מערדער ! . . . איך ! . . . מארד ! . . . דאס פייער אין קאמין קנאקט, ווארפט ארויס פונקען, פעני כאפט זיך אויף לויפט צו צו יצחק'ן).

פעני : — איזאק, איזאק ! וואס איז מיט דיר ?

יצחק : — (כאפט זיך אויף, קוקט זיך מאדנע ארום, רייבט די אויגען, קוקט אויף די הענד) פעני, דו ביסט עס . . . וואו . . . וואו איז פאליציי ? . . . מארים, וואס איז דא פארגעקומען . . . ער לויפט צו צו דער טהיר פון שלאף צימער, קוקט דארט אריין, לויפט צוריק, זוכט אין זיין הינטערשטער הויזען קעשענע) פעני, איך האב אמאל געהאט א רעוואלווער ?

פעני : — וואס שטעהט און קוקט פערוואונדערט וואס ער איז אזוי צוטראגען וואס פאר א רעוואלווער איך האב קיינמאל ביי דיר עס ניט געזעהן.

יצחק : — (קומט צו זיך) אך, מיין גאט ! — פעני קרוין ! (ער כאפט איהר ארום מיט ביידע הענד, קושט איהר א סך און שנעל) איך האב דיך אזוי ליעב. — א חלום !

פעני : — האסט דאך ערשט געזאגט, אז ס'איז נישטא קיין ליעבע !

יצחק : — ניין, נארעלע, איך האב עס נישט געמיינט — וואס איך האב געזאגט. מיין הארץ רייסט זיך אין שטיקער. אהן דיר וואלט איך נישט קענען לעבען. איך האב געהאט זעהר א שרעקליכען חלום . . . איך האב דערזעהן אז ס'איז א גרויסער אונטערשיעד צווישען קונסט און לעבען, ווערטער און טהאט . . . איך האב דיר דערצעהלט נישט קיין געדאנקען, כ'האב געוואלט בלויז פערציהען מיט דיר א געשפרעך אום ס'זאל אהויסקומען א טעמא א פיעסע, וואס איך דארף שרייבען. דאס ווירקליכע לעבען גיט גענוג סוזשעטען פאר גוטע דראמעס

פעני : — אזעלכע שפאסען וויל איך פון דיר ניט הערען, דו הערסט (קושט איהם)

יצחק : — איצט מיין טהייערע האב איך שוין א טעמא — מיין חלום !

(נעהמט שנעל ארויס דאס זייגערי'ל ערשט פופצעהן מינוטען נאך זיבען. מאך זיך פערטיג, לאמיר געהן אין טהעאטער, טהייערע פעני.

פעני : — גוט, גוט, טהייערער יצחק.

(זי כאפט דעם העט לויפט צו צום שפיגעל. ער טהוט אויף דאס זעלבע.)

(פארהאנג פאלט.)

פערקיהלונג, לונגען־אנצינדונג און זייערע אורזאכען
איבער דיעזער טהעמע וועט היינט זונטאג 8 א זייגער אין אווענד ריידען
דר. ד. פאומען
אין פרץ פאלקס אינסטיטוט
5 גרענדזש ראוד.
אויסער דער לעקציע וועט אויך דער יונגער דיכטער
ש. געפאם
פארלעזען פון זיינע שריפטען.
קומט היינט פון 10 ביז איינס פערשרייבען אייערע קינדער אין
דער טעגליכע־ קינדער שול
פונ'ם פרץ אינסטיטוט
אווענד קורסען פאר דערוואקסענע שוין אפען.
נאך אלע אינפארמאציעס צו ווענדען זיך אינ'ם אפים פון אינסטיטוט.

שוין ערשיענען שוין ערשיענען
דער לאנג ערווארטעטער בוך
ארץ ישראל
פון ד. בן גוריון און י. בן צבי
דאס בוך ענטהאלט א גרינדליכע ערקלעהרונג וועגען דער געאגראפישער געשיכטע, רעכטליכע פערהעלטניסע, בעפעלקערונג, לאנדווירטשאפט, האנדעל און אינדוסטריע פון ארץ ישראל.
צוויי גרויסע לאנד קארטעס איינקאלירען און צוויי קלענערע קארטעס און 80 בילדער פון ארץ ישראל. דאס בוך האט 501 זייטען, גוטע פאפיער, געבונדען.
פרייז 2 דאלאר-פארטא פריי
דאס וויכטיגסטע בוך וואס איז ערשיענען איבער ארץ ישראל, א בוך צום לערנען, צום שטודירען און אויך צום לעזען.
א בוך וועלכען איהר מוזט איצט האבען.
הויפט פערקויף:
Poale Zion Pal Comm.
266 Grand Street, New York, N. Y.

בעקאנטמאכונג
— פון די —
תלמוד תורה עץ חיים
68 דיאסי סטריט
צו אלע אידען פון טאראנטא
א התחלת הספר
וועלכעס וועט אויסגעארבייט און געשריבען לשמה וועט שטאטפינדען אין ת״ת
זונטאג פרשת בהר בחקותי דעם 28־טען אפריל
2 א זייגער נאכמיטאג
מיר לאדען איין העפליך אלע אידען מענער און פרויען אנטהייל צו נעהמען אין דער מצוה פון
כתיבת ספר תורה
דאדורך וועט איהר האבען חיים בעולם הזה ובעולם הבא
פרעזידענט און קאמיטע